

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

L 152



Magyar nyelvű kiadás

Jogszabályok

57. évfolyam

2014. május 22.

Tartalom

II Nem jogalkotási aktusok

RENDELETEK

- ★ **A Bizottság 548/2014/EU rendelete (2014. május 21.) a 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a kis, közepes és nagy teljesítményű transzformátorok környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról** 1

A Bizottság 549/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. május 21.) az egyes gyümölcs- és zöldségfélék behozatali árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek megállapításáról 16

HATÁROZATOK

2014/296/EU:

- ★ **A Bizottság határozata (2012. február 22.) az SA.29608. (C37/10) számú állami támogatásról amelyet Magyarország hajtott végre az FHB Jelzálogbank Nyrt. feltőkésítése érdekében (az értesítés a C(2012) 1021. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾** 18

2014/297/EU:

- ★ **A Bizottság határozata (2013. május 15.) a Dánia által a koppenhágai új multiaréna finanszírozásához nyújtani tervezett SA.33728 (12/C) sz. állami támogatásról (az értesítés a C(2013) 2740. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾** 32

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG 548/2014/EU RENDELETE

(2014. május 21.)

a 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a kis, közepes és nagy teljesítményű transzformátorok környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kerekeinek létrehozásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 15. cikke (1) bekezdésére,

a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórummal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság előkészítő vizsgálatok keretében elemezte a transzformátorok környezetvédelmi és gazdaságossági jellemzőit. A Bizottság e vizsgálatok során együttműködött az érdekeltekkel és más – uniós tagállambeli – érdeklődőkkel, a vizsgálatok végeztével pedig közzétette azok eredményeit. A transzformátorok a 2009/125/EK irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározottak szerinti energiával kapcsolatos termékeknek minősülnek.
- (2) A vizsgálatok rámutattak arra, hogy az üzemeltetés során elfogyasztott elektromos energia képezi a transzformátorok legfontosabb környezetvédelmi jellemzőjét, amely a termék tervezési fázisában alakítható. A transzformátorok előállításához jelentős mennyiségű nyersanyag (réz, vas, gyanta, alumínium) szükséges, a jelek szerint viszont a piaci mechanizmusok megfelelően tudnak gondoskodni a termékek életciklus végi kezeléséről, így nincs szükség a környezettudatos tervezés terén ilyen vonatkozású követelmények felállítására.
- (3) A környezettudatos tervezéssel kapcsolatban az I. mellékletben meghatározott követelmények a beszerelés helyétől függetlenül vonatkoznak a forgalomba hozott és használatba vett termékekre. Ebből következően nem függhetnek a termék alkalmazási módjától.
- (4) A transzformátorok beszerzése általában keretszerződés alapján történik. Beszerzés alatt így ebben a kontextusban a szerződéskötés értendő, melynek megfelelően a gyártó megadott mennyiségű transzformátort szállít le. A szerződés a felek általi aláírásának napjától számít hatályosnak.
- (5) A transzformátorok bizonyos kategóriáira – sajátos funkciójukra való tekintettel – nem indokolt kiterjeszteni ennek az irányelvnek a hatályát. Más transzformátorokhoz képest az ilyen transzformátorok energiafogyasztásában elérhető csökkenés vagy megtakarítás mértéke elhanyagolható.
- (6) A szabályozás engedményeket tesz, mert a transzformátorok villanyoszlopra szerelésének megvannak a tömegkorlátai. A transzformátorok kifejezetten oszlopra szerelhető változatának más célú felhasználását elkerülendő ezeket a termékeket el kell látni „kizárólag oszlopra szerelve működtethető” felirattal, ezzel is segítve a nemzeti piacfelügyeleti hatóságok munkáját.

⁽¹⁾ HL L 285., 2009.10.31., 10. o.

- (7) A feszültségszabályozási funkciók ellátására alkalmas részegységgel felszerelt transzformátorok tekintetében szintén engedményeket tesz a szabályozás annak érdekében, hogy az elosztóhálózatba be lehessen kapcsolni a megújuló energiaforrásokra épülő, elosztott termelést. Ahogyan tökéletesedik a ma még újnak számító technológia és a mérésre olyan szabványos eljárások jelennek meg, amelyek el tudják különíteni a fő transzformatoregységhez köthető energiavesztéseket az egyéb funkciókat ellátó részegységek működésével járó energiavesztéstől, az említett szabályozásbeli engedményeket indokolt fokozatosan megszüntetni.
- (8) A környezettudatos tervezés területén a közepes teljesítményű transzformátorok energiahatékonyságának/energiafelhasználási hatásfokának, valamint a nagy teljesítményű transzformátorok energiafelhasználási hatásfokának vonatkozásában elfogadandó követelményeket úgy szükséges megállapítani, hogy azok az Unió teljes egészében harmonizálják az ezen eszközök környezettudatos tervezésére vonatkozó követelményeket. A követelmények összehangolása a belső piac hatékony működéséhez, valamint a tagállamok környezetvédelmi teljesítményének javításához is hozzájárul.
- (9) A közepes és a nagy teljesítményű transzformátorok környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények kialakítása az energiahatékonyságot vagy az energiafelhasználási hatásfokot javító technológiák és tervezői megoldások piaci térnyerése szempontjából is elengedhetetlen. Az EU-27 transzformátorparkjának számlájára írható teljes energiavesztés 2008-ban 93,4 TWh villamos energiát tett ki. A transzformátorok energetikai szempontból hatékonyabb kialakításának költséghatékony fejlesztése révén 2025-re a becslések szerint éves szinten mintegy 16,2 TWh megtakarítás érhető el, amely 3,7 Mt CO₂-kibocsátásnak felel meg.
- (10) A környezettudatos tervezésre vonatkozó követelményeket fokozatosan indokolt hatályba léptetni, hogy a gyártóknak elegendő idejük legyen termékeik újratervezésére. A végrehajtás időbeli ütemezésének megállapítása során tekintettel kell lenni a gyártóknál – különösen a kis- és középvállalkozásoknál – felmerülő költségekre, valamint arra a kívánságra, hogy e rendelet célkitűzései mielőbb teljesüljenek.
- (11) A rendelet hatékony végrehajtásához a tagállami szabályozó hatóságoknak erősen ajánlott számolniuk az energiafelhasználási hatásfokra vonatkozó minimumkövetelményeknek a transzformátorok induló költségeire gyakorolt hatásával, ugyanakkor lehetővé kell tenniük a rendeletben előírtnál jobb hatásfokú transzformátorok beszerelését is, ahol az a teljes életciklusra vetítve gazdasági szempontból indokoltnak bizonyul, a veszteségek csökkentésének megfelelő értékelését is számításba véve.
- (12) A megfelelés ellenőrzésének megkönnyítése érdekében indokolt úgy rendelkezni, hogy a gyártók a 2009/125/EK irányelv IV. és V. melléklete szerinti műszaki dokumentációban bizonyos információkat megadjanak.
- (13) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a 2009/125/EK irányelv 19. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A rendelet tárgya és hatálya

- (1) Ez a rendelet az 50Hz-es villamosenergia-szállító és -elosztó hálózatokban használt vagy ipari használatra szánt, 1 kVA minimális mért teljesítményű transzformátorok környezettudatos tervezésére vonatkozó forgalombahozatali és használatbavételi követelményeket állapítja meg. A rendelet kizárólag a hatálybalépését követően megvásárolt transzformátorokra vonatkozik.
- (2) Nem tartoznak e rendelet hatálya alá azok a transzformátorok, amelyeket kifejezetten a felsorolt célokra terveztek és használnak:
- kifejezetten mérőműszerek, mérőeszközök, relék és egyéb, hasonló rendeltetésű készülékek tápellátására tervezett mérőtranszformátorok
 - kifejezetten az egyenáramú tápellátást biztosító egyenirányítókhoz való használatra tervezett, kisfeszültségű tekercseléssel ellátott transzformátorok
 - közvetlenül kemencéhez való csatlakoztatásra szánt transzformátorok
 - kifejezetten tengeri vagy úszó tengeri alkalmazásokba tervezett transzformátorok

- kifejezetten vészhelyzeti létesítményekben való használatra tervezett transzformátorok
- kifejezetten a vasúti energiahálózat betápláló rendszeréhez tervezett transzformátorok és autotranszformátorok
- földelő transzformátorok, azaz üzemi földelés nullapontját biztosító háromfázisú transzformátorok
- vasúti alkalmazások helyhez kötött létesítményeiben használt, gördülőállományra szerelt vontatási transzformátorok, amelyek közvetlenül vagy konverteren keresztül egyenáramú vagy váltakozó áramú vezetékhez van csatlakoztatva
- kifejezetten a háromfázisú indukciós motorok indítására, s így az esetleges tápfeszültségesések kivédésére tervezett indítótranszformátorok
- elektromos berendezések tesztelése céljából kifejezetten egy megadott feszültséget vagy áramerősséget biztosító áramkörben való használatra tervezett próbatranszformátorok
- kifejezetten az ívhegesztéshez vagy ellenállás-hegesztéshez használt berendezésekhez tervezett hegesztőtranszformátorok
- kifejezetten a robbanásbiztos és a mélyműveléses bányászati alkalmazásokban való használatra tervezett transzformátorok ⁽¹⁾
- kifejezetten a mélyvízi (víz alatti) alkalmazásokba szánt transzformátorok
- középfeszültség (MV) és középfeszültség (MV) közötti átalakítást végző transzformátorok 5 MVA teljesítményig
- nagy teljesítményű transzformátorok azokban az egyedi alkalmazásokban, amelyekben a transzformátorok energiafelhasználási hatásfokára vonatkozóan a rendeletben meghatározott minimumkövetelmények teljesítéséhez bizonyítottnak nem állnak rendelkezésre műszakilag kivitelezhető más megoldások
- nagy teljesítményű transzformátorok, amelyek egy az egyben más, meglévő nagy teljesítményű transzformátorokat helyettesítenek fizikailag ugyanazon a helyen/létesítményben, amennyiben a helyettesítés csak aránytalanul magas szállítási és/vagy beszerelési költségek mellett valósulhat meg

az I. melléklet 3. és 4. pontjában meghatározott termékinformációs követelmények és műszaki dokumentációk kivételével, amelyek a fentiekre is vonatkoznak.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendeletnek és mellékleteinek az alkalmazásában:

1. „transzformátor”: legalább két tekercssel rendelkező, statikus készülék, amely – az elektromágneses indukció elve alapján – adott váltakozó feszültséggel és áramerősséggel jellemezhető villamos energiát általában más váltakozó feszültségű és áramerősségű, azonos frekvenciájú villamos energiává alakít át annak továbbítása céljából;
2. „kis teljesítményű transzformátor”: legfeljebb 1,1 kV legnagyobb kimeneti feszültséget leadó transzformátor;
3. „közepes teljesítményű transzformátor”: az 1,1 kV-nál nagyobb, de legfeljebb 36 kV legnagyobb kimeneti feszültséget és legalább 5 kVA, de 40 MVA-nél kisebb mért teljesítményt leadó transzformátor;
4. „nagy teljesítményű transzformátor”: a 36 kV-ot meghaladó legnagyobb kimeneti feszültséget és legalább 5 MVA mért teljesítményt leadó, illetve a legnagyobb kimeneti feszültségtől függetlenül legalább 40 MVA mért teljesítményt leadó transzformátor;
5. „folyadékhűtéses transzformátor”: olyan transzformátor, amelynek mágnesköre és tekercsei folyadékba vannak merítve;
6. „száraztranszformátor”: olyan transzformátor, amelynek mágnesköre és tekercsei nincsenek szigetelő folyadékba merítve;
7. „oszlopra szerelt, közepes teljesítményű transzformátor”: legfeljebb 315 KVA mért teljesítményű, kültéri üzemre szánt, felsővezeték-tartó szerkezetre szerelhető transzformátor;

⁽¹⁾ A robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekkel a 94/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv foglalkozik (HL L 100., 1994.4.19., 1. o.).

8. „feszültségszabályozó és -elosztó transzformátor”: a transzformátorszekrényen belül vagy kívül olyan kiegészítő komponenseket tartalmazó, közepes teljesítményű transzformátor, amelyek a terhelési üzemi feszültség szintjének beállítása céljából automatikusan szabályozni tudják a transzformátor bemeneti és kimeneti feszültségét;
9. „tekercs”: menetesen feltekercselt áramkör, amely a transzformátorhoz rendelt feszültség szintek egyikéhez van társítva;
10. „tekercs mért feszültsége (U_r)”: meg nem csapolt tekercs, illetve a fő leágaztatáshoz csatlakozó, megcsapolt tekercs két kapcsa közötti kimenő vagy üresjáráskor gerjedő feszültség;
11. „nagyfeszültségű tekercs”: a legnagyobb mért feszültségű tekercs;
12. „legnagyobb kimeneti feszültség (U_m)”: a transzformátortekercs legnagyobb effektív vonalfeszültsége abban a háromfázisú rendszerben, amelybe a transzformátortekercset szigetelése alapján szánták.
13. „mért teljesítmény” (S_r): a tekercshez rendelt látszólagos teljesítmény szokványos értéke, amely a tekercs mért feszültségével együtt meghatározza a mért áramerősséget;
14. „terhelési veszteség” (P_k): adott tekercspárhoz rendelt mért frekvencia és alaphőmérséklet melletti felvett effektív teljesítmény, ha a mért áramerősség (megcsapolási áram) a tekercsek egyikének vonalkapcsán (vonalkapcsain) keresztül áramlik és a többi tekercs kapcsolai rövidre vannak zárva a fő leágaztatáshoz csatlakoztatott, megcsapolási csatlakozókkal ellátott tekercsekkel, miközben az esetleges további tekercsek alkotta áramkörök nyitottak;
15. „üresjárat veszteség” (P_o): a mért frekvencián felvett effektív teljesítmény a transzformátor terhelt és a szekunder áramkör nyitott állapotában; A rákapcsolt feszültség a mért feszültség, ha pedig a gerjesztett tekercs a megcsapoláshoz csatlakozókkal van ellátva, az a fő leágaztatáshoz csatlakozik.
16. „csúcshatásfok-mutató” (PEI): a transzformátor átvitt látszólagos teljesítményének az elektromos veszteséggel csökkentett értéke és a transzformátor átvitt látszólagos teljesítménye hányadosának maximális értéke.

3. cikk

A környezettudatos tervezés követelményei

A kis teljesítményű transzformátorok, a közepes teljesítményű transzformátorok és a nagy teljesítményű transzformátorok környezettudatos tervezésére vonatkozó követelményeket az I. melléklet tartalmazza.

4. cikk

A megfelelés értékelése

A 2009/125/EK irányelv IV. mellékletében meghatározott belső tervezés-ellenőrzési eljárást vagy az említett irányelv V. mellékletében meghatározott irányítási rendszert kell alkalmazni megfelelésértékelési eljárásként.

5. cikk

Piacfelüyleti célú vizsgálatok

A 2009/125/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerinti piacfelüyleti célú vizsgálatok elvégzése során a tagállamok hatóságai az e rendelet III. mellékletében előírt ellenőrzési eljárást alkalmazzák.

6. cikk

Indikatív referenciaértékek

A rendelet elfogadásának idején technológiailag lehetséges legmagasabb szinten teljesítő transzformátorok indikatív referenciaértékeit a IV. melléklet tartalmazza.

7. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság ezt a rendeletet a technológiai haladás fényében annak hatálybalépése után legkésőbb három évvel felülvizsgálja, és e felülvizsgálat eredményeit a konzultációs fórum elé tárja. A felülvizsgálat különösen legalább az alábbiak értékelésére terjed ki:

- Lehetőség a csúcshatásfok-mutató minimumának meghatározására az összes közepes teljesítményű transzformátor, köztük a legfeljebb 3 150 kVA mért teljesítményű transzformátorok esetében;
- A fő transzformátoregységhez köthető energiavesztés és adott esetben a feszültségszabályozó funkciókat ellátó egyéb részegységek működésével járó energiavesztés elkülönítésének lehetősége;
- Egyfázisú transzformátorokra, valamint kis teljesítményű transzformátorokra vonatkozó energiahatékonysági minimumkövetelmények meghatározásának megfelelősége;
- Annak megállapítása, hogy indokolt-e fenntartani a szabályozási engedményeket az oszlopra szerelt transzformátorok, illetve a közepes teljesítményű transzformátorok különleges tekercsfeszültség-kombinációira vonatkozóan;
- A felhasználási szakaszbeli energiafelhasználástól eltérő környezeti jellemzők hatály alá való vonásának lehetősége.

8. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2014. május 21-én.

*a Bizottság részéről
az elnök*

José Manuel BARROSO

I. MELLÉKLET

A környezettudatos tervezés követelményei

1. Energiahatékonysági vagy az energiafelhasználás hatásfokára vonatkozó minimumkövetelmények a közepes teljesítményű transzformátorok tekintetében

A közepes teljesítményű transzformátorok esetében a maximális megengedett terhelési és üresjáratú veszteség, illetve a csúcshatásfok-mutató előírt értékét az I.1.–I.5. táblázat tartalmazza; az oszlopra szerelt közepes teljesítményű transzformátorokra a maximális megengedett terhelési és üresjáratú veszteség tekintetében más értékek vonatkoznak, amelyeket az I.6. táblázat tartalmaz.

1.1. A háromfázisú közepes teljesítményű (mért teljesítmény $\leq 3\,150$ kVA) transzformátorokra vonatkozó követelmények

I.1. táblázat: A terhelési és az üresjáratú veszteség maximuma (wattban) a legfeljebb 24 kV legnagyobb kimeneti feszültségű (U_m) tekercssel, valamint legfeljebb 1,1 kV legnagyobb kimeneti feszültségű (U_m) második tekercssel rendelkező közepes teljesítményű háromfázisú **folyadékhűtéses** transzformátorok esetében

Mért teljesítmény (kVA)	Első szakasz (2015. július 1-től)		Második szakasz (2021. július 1-től)	
	Maximális terhelési veszteség (P_k) wattban (*)	Maximális üresjáratú veszteség (P_o) wattban (*)	Maximális terhelési veszteség (P_k) wattban (*)	Maximális üresjáratú veszteség (P_o) wattban (*)
≤ 25	C_k (900)	A_o (70)	A_k (600)	$A_o - 10\%$ (63)
50	C_k (1 100)	A_o (90)	A_k (750)	$A_o - 10\%$ (81)
100	C_k (1 750)	A_o (145)	A_k (1 250)	$A_o - 10\%$ (130)
160	C_k (2 350)	A_o (210)	A_k (1 750)	$A_o - 10\%$ (189)
250	C_k (3 250)	A_o (300)	A_k (2 350)	$A_o - 10\%$ (270)
315	C_k (3 900)	A_o (360)	A_k (2 800)	$A_o - 10\%$ (324)
400	C_k (4 600)	A_o (430)	A_k (3 250)	$A_o - 10\%$ (387)
500	C_k (5 500)	A_o (510)	A_k (3 900)	$A_o - 10\%$ (459)
630	C_k (6 500)	A_o (600)	A_k (4 600)	$A_o - 10\%$ (540)
800	C_k (8 400)	A_o (650)	A_k (6 000)	$A_o - 10\%$ (585)
1 000	C_k (10 500)	A_o (770)	A_k (7 600)	$A_o - 10\%$ (693)
1 250	B_k (11 000)	A_o (950)	A_k (9 500)	$A_o - 10\%$ (855)
1 600	B_k (14 000)	A_o (1 200)	A_k (12 000)	$A_o - 10\%$ (1080)
2 000	B_k (18 000)	A_o (1 450)	A_k (15 000)	$A_o - 10\%$ (1 305)
2 500	B_k (22 000)	A_o (1 750)	A_k (18 500)	$A_o - 10\%$ (1 575)
3 150	B_k (27 500)	A_o (2 200)	A_k (23 000)	$A_o - 10\%$ (1 980)

(*) A maximális veszteségnek az I.1. táblázatban szereplő kVA-értékek közötti értékeit lineáris interpoláció útján kell meghatározni.

I.2. táblázat: A terhelési és az üresjáratú veszteség maximuma (wattban) a legfeljebb 24 kV legnagyobb kimeneti feszültségű (U_m) tekercssel, valamint legfeljebb 1,1 kV legnagyobb kimeneti feszültségű (U_m) második tekercssel rendelkező, közepes teljesítményű háromfázisú **száraztranszformátor** esetében

Mért teljesítmény (kVA)	Első szakasz (2015. július 1-től)		Második szakasz (2021. július 1-től)	
	Maximális terhelési veszteség (P_k) wattban (*)	Maximális üresjáratú veszteség (P_o) wattban (*)	Maximális terhelési veszteség (P_k) wattban (*)	Maximális üresjáratú veszteség (P_o) wattban (*)
≤ 50	B_k (1 700)	A_o (200)	A_k (1 500)	$A_o - 10 \%$ (180)
100	B_k (2 050)	A_o (280)	A_k (1 800)	$A_o - 10 \%$ (252)
160	B_k (2 900)	A_o (400)	A_k (2 600)	$A_o - 10 \%$ (360)
250	B_k (3 800)	A_o (520)	A_k (3 400)	$A_o - 10 \%$ (468)
400	B_k (5 500)	A_o (750)	A_k (4 500)	$A_o - 10 \%$ (675)
630	B_k (7 600)	A_o (1 100)	A_k (7 100)	$A_o - 10 \%$ (990)
800	A_k (8 000)	A_o (1 300)	A_k (8 000)	$A_o - 10 \%$ (1 170)
1 000	A_k (9 000)	A_o (1 550)	A_k (9 000)	$A_o - 10 \%$ (1 395)
1 250	A_k (11 000)	A_o (1 800)	A_k (11 000)	$A_o - 10 \%$ (1 620)
1 600	A_k (13 000)	A_o (2 200)	A_k (13 000)	$A_o - 10 \%$ (1 980)
2 000	A_k (16 000)	A_o (2 600)	A_k (16 000)	$A_o - 10 \%$ (2 340)
2 500	A_k (19 000)	A_o (3 100)	A_k (19 000)	$A_o - 10 \%$ (2 790)
3 150	A_k (22 000)	A_o (3 800)	A_k (22 000)	$A_o - 10 \%$ (3 420)

(*) A maximális veszteség I.2. táblázatban szereplő kVA-értékek közötti értékeket lineáris interpoláció útján kell meghatározni.

I.3. táblázat: A terhelési és az üresjáratú veszteség korrekciója eltérő tekercsfeszültség-kombinációk vagy a tekercsek egyikén vagy mindegyikén jelentkező kettős feszültség esetében (mért teljesítmény ≤ 3150kVA)

Az egyik tekercs: $U_m \leq 24$ kV, a másik tekercs: $U_m > 1,1$ kV	Az I.1. és az I.2. táblázatban a maximális megengedett veszteség 10 %-kal növekvő az üresjáratú veszteség, 10 %-kal a terhelési veszteség esetében.
Az egyik tekercs: $U_m = 36$ kV, a másik tekercs: $U_m \leq 1,1$ kV	Az I.1. és az I.2. táblázatban a maximális megengedett veszteség 15 %-kal növekvő az üresjáratú veszteség, 10 %-kal a terhelési veszteség esetében.
Az egyik tekercs: $U_m = 36$ kV, a másik tekercs: $U_m > 1,1$ kV	Az I.1. és az I.2. táblázatban jelzett maximális megengedett veszteség 20 %-kal növekvő az üresjáratú veszteség, 15 %-kal a terhelési veszteség esetében.

Kettős feszültség a tekercsek egyikén	Azoknak a transzformátoroknak az esetében, amelyek egy nagyfeszültségű tekercscsel és egy megcsapolt kisfeszültségű tekercs által biztosított két feszültségszinttel rendelkeznek, a veszteség a kisfeszültségű tekercs magasabb feszültségértéke alapján számítandó, és nem haladhatja meg az I.1. és az I.2. táblázatban szereplő maximális megengedett veszteség értékét. Az ilyen transzformátorok kisfeszültségű tekercsének alacsonyabb feszültség szintje mellett a maximális hasznos teljesítmény a transzformátor kisfeszültségű tekercsének magasabb feszültség szintjéhez rendelt mért teljesítmény legfeljebb 85 %-a lehet.
	Azoknak a transzformátoroknak az esetében, amelyek egy kisfeszültségű tekercscsel és egy megcsapolt nagyfeszültségű tekercs által biztosított két feszültségszinttel rendelkeznek, a veszteség a nagyfeszültségű tekercs magasabb feszültségértéke alapján számítandó, és nem haladhatja meg az I.1. és az I.2. táblázatban szereplő maximális megengedett veszteség értékét. Az ilyen transzformátorok nagyfeszültségű tekercsének alacsonyabb feszültség szintje mellett a maximális hasznos teljesítmény a transzformátor nagyfeszültségű tekercsének magasabb feszültség szintjéhez rendelt mért teljesítmény legfeljebb 85 %-a lehet.
	Ha a feszültségekombinációtól függetlenül a teljes névleges teljesítmény kivethető, az I.1. és az I.2. táblázatban feltüntetett veszteségszintek 15 %-kal növelhetők az üresjáratú veszteség, 10 %-kal a terhelési veszteség esetében.
Kettős feszültség mindkét tekercsen	Az I.1. és az I.2. táblázatban a maximális megengedett veszteség 20 %-kal növelhető az üresjáratú veszteség, 20 %-kal a terhelési veszteség esetében, ha a transzformátor mindkét tekercsén kettős feszültség ébred. A veszteségszintek megállapítása a lehető legmagasabb mért teljesítmény figyelembevételével és azon az alapon történik, hogy a mért teljesítmény a feszültségekombinációktól függetlenül ugyanaz.

1.2. A közepes teljesítményű (mért teljesítmény > 3 150 kVA) transzformátorokra vonatkozó követelmények

I.4. táblázat: Csúcshatásfok-mutató (PEI) a közepes teljesítményű **folyadékhűtéses** transzformátorok esetében

Mért teljesítmény (kVA)	Első szakasz (2015. július 1-től)	Második szakasz (2021. július 1-től)
	A csúcshatásfok-mutató minimuma (%)	
$3\,150 < S_r \leq 4\,000$	99,465	99,532
5 000	99,483	99,548
6 300	99,510	99,571
8 000	99,535	99,593
10 000	99,560	99,615
12 500	99,588	99,640
16 000	99,615	99,663
20 000	99,639	99,684
25 000	99,657	99,700
31 500	99,671	99,712
40 000	99,684	99,724

A PEI I.4. táblázatban szereplő kVA-értékek közötti minimumértékeket lineáris interpoláció útján kell meghatározni.

I.5. táblázat: Csúcshatásfok-mutató (PEI) a közepes teljesítményű **száraztranszformátorok** esetében

Mért teljesítmény (kVA)	Első szakasz (2015. július 1-től)	Második szakasz (2021. július 1-től)
	A csúcshatásfok-mutató minimuma (%)	
$3150 < S_r \leq 4000$	99,348	99,382
5 000	99,354	99,387
6 300	99,356	99,389
8 000	99,357	99,390
$\geq 10\,000$	99,357	99,390

A PEI I.5. táblázatban szereplő kVA-értékek közötti minimumértékeket lineáris interpoláció útján kell meghatározni.

1.3. Azokra a közepes teljesítményű (mért teljesítmény $\leq 3\,150$ kVA) transzformátorokra vonatkozó követelmények, amelyek a megcsapoláshoz csatlakozókkal rendelkeznek, és ezáltal gerjesztés vagy terhelés alatt is alkalmasak a működésre a feszültség szabályozása céljából. Ebbe a kategóriába tartoznak a feszültségszabályozó és -elosztó transzformátorok.

A veszteségnek az e melléklet I.1. és I.2. táblázatában meghatározott maximális megengedett szintjei 20 %-kal növeledők az üresjáratú veszteség, 5 %-kal a terhelési veszteség esetében az első szakaszban, és 10 %-kal az üresjáratú veszteség esetében a második szakaszban.

1.4. Az oszlopra szerelt közepes teljesítményű transzformátorokra vonatkozó követelmények

A terhelési és az üresjáratú veszteségnek az I.1. és az I.2. táblázatban foglalt szintjei nem alkalmazandók a 25 kVA és 315 kVA közötti mért teljesítményű, folyadékhűtéses, oszlopra szerelt transzformátorokra. Az oszlopra szerelt közepes teljesítményű transzformátorok ezen típusaira vonatkozóan a megengedett veszteség maximális értékeit az I.6. táblázat határozza meg.

I.6. táblázat: A maximális megengedett terhelési és üresjáratú veszteség (wattban) az oszlopra szerelt, folyadékhűtéses, közepes teljesítményű transzformátorok esetében

Mért teljesítmény (kVA)	Első szakasz (2015. július 1-től)		Második szakasz (2021. július 1-től)	
	Maximális terhelési veszteség (wattban) (*)	Maximális üresjáratú veszteség (wattban) (*)	Maximális terhelési veszteség (wattban) (*)	Maximális üresjáratú veszteség (wattban) (*)
25	$C_k (900)$	$A_o (70)$	$B_k (725)$	$A_o (70)$
50	$C_k (1\,100)$	$A_o (90)$	$B_k (875)$	$A_o (90)$
100	$C_k (1\,750)$	$A_o (145)$	$B_k (1\,475)$	$A_o (145)$
160	$C_k + 32\% (3\,102)$	$C_o (300)$	$C_k + 32\% (3\,102)$	$C_o - 10\% (270)$

	Első szakasz (2015. július 1-től)		Második szakasz (2021. július 1-től)	
Mért teljesítmény (kVA)	Maximális terhelési veszteség (wattban) (*)	Maximális üresjáratú veszteség (wattban) (*)	Maximális terhelési veszteség (wattban) (*)	Maximális üresjáratú veszteség (wattban) (*)
200	C_k (2 750)	C_o (356)	B_k (2 333)	B_o (310)
250	C_k (3 250)	C_o (425)	B_k (2 750)	B_o (360)
315	C_k (3 900)	C_o (520)	B_k (3 250)	B_o (440)

(*) A maximális megengedett veszteség I.6. táblázatban szereplő kVA-értékek közötti értékeket lineáris interpoláció útján kell meghatározni.

2. Az energiafelhasználás hatásfokára vonatkozó minimumkövetelmények a nagy teljesítményű transzformátorok tekintetében

A nagy teljesítményű transzformátorok energiafelhasználási hatásfokára vonatkozó minimumkövetelményeket az I.7. és az I.8. táblázat tartalmazza.

I.7. táblázat: A csúcshatásfok-mutató minimumára vonatkozó követelmények nagy teljesítményű folyadékhűtéses transzformátorok esetében

Mért teljesítmény (MVA)	Első szakasz (2015. július 1-től)	Második szakasz (2021. július 1-től)
	A csúcshatásfok-mutató minimuma (%)	
≤ 4	99,465	99,532
5	99,483	99,548
6,3	99,510	99,571
8	99,535	99,593
10	99,560	99,615
12,5	99,588	99,640
16	99,615	99,663
20	99,639	99,684
25	99,657	99,700
31,5	99,671	99,712
40	99,684	99,724
50	99,696	99,734
63	99,709	99,745
80	99,723	99,758
≥ 100	99,737	99,770

A PEI I.7. táblázatban szereplő MVA-értékei közötti minimumértékeket lineáris interpoláció útján kell meghatározni.

I.8. táblázat: A csúcshatásfok-mutató minimumára vonatkozó követelmények nagy teljesítményű száraztranszformátorok esetében

Mért teljesítmény (MVA)	Első szakasz (2015. július 1-től)	Második szakasz (2021. július 1-től)
	A csúcshatásfok-mutató minimuma (%)	
≤ 4	99,158	99,225
5	99,200	99,265
6,3	99,242	99,303
8	99,298	99,356
10	99,330	99,385
12,5	99,370	99,422
16	99,416	99,464
20	99,468	99,513
25	99,521	99,564
31,5	99,551	99,592
40	99,567	99,607
50	99,585	99,623
≥ 63	99,590	99,626

A PEI I.8. táblázatban szereplő MVA-értékei közötti minimumértékeket lineáris interpoláció útján kell meghatározni.

3. Termékinformációs követelmények

2015. július 1-jétől a következő termékinformációs követelmények szerinti adatokat kell megadni a rendelet hatálya alá tartozó (1. cikk) transzformátorok összes termékdokumentációjában, a gyártók szabadon hozzáférhető weboldalait is beleértve:

- a mért teljesítményre, a terhelési és az üresjáratú veszteségekre, valamint az esetleges hűtési rendszerek üresjáratú energiafelvételére vonatkozó adatok;
- a nagy teljesítményű és (adott esetben) a közepes teljesítményű transzformátorok esetében a csúcshatásfok-mutató és az ahhoz kapcsolódó teljesítményszint értéke;
- a kétfeszültségű transzformátorok esetében a kisebb feszültség melletti maximális mért teljesítmény, az I.3. táblázatnak megfelelően;

- d) információk a transzformátor fő komponenseinek tömegéről (valamint legalább a vezetőről, annak jellegéről és a mag anyagáról);
- e) az oszlopra szerelt közepes teljesítményű transzformátorok esetében jól látható helyen a „kizárólag oszlopra szerelve működtethető” felirat.

Az a), b) és c) pontban meghatározott adatokat a transzformátorok adattábláin is fel kell tüntetni.

4. Műszaki dokumentáció

A transzformátorok műszaki dokumentációiban többek között az alábbi adatoknak kell szerepelniük:

- a) a gyártó neve és címe;
- b) modellazonosító – alfanumerikus kód, amelynek segítségével megkülönböztethetők egymástól ugyanazon gyártó különböző modelljei;
- c) a 3. pontban meghatározott információk.

Ha egy adott modell műszaki dokumentációja (vagy annak egy része) másik modell műszaki dokumentációján (vagy annak egy részén) alapul, a műszaki dokumentációban fel kell tüntetni ez utóbbi modell modellazonosítóját, részletesen kifejtve, hogy a másik modell műszaki dokumentációjából az információk milyen módon lettek átvéve például számításoknál vagy extrapolálásnál, beleértve a gyártó által a számítások vagy extrapolációk helytállóságának ellenőrzésére végrehajtott tesztek ismertetését is.

II. MELLÉKLET

Mérési és számítási módszerek**Mérési módszer**

Az e rendeletben foglalt követelmények teljesülésének ellenőrzése céljából olyan megbízható, pontos és megismételhető mérési eljárásokat kell alkalmazni, amelyek igazodnak az általánosan korszerűként elfogadott mérési módszertanhoz, ideértve az ebből a célból az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett hivatkozási számú dokumentumokban ismertetett módszereket is.

Számítási módszerek

A közepes és a nagy teljesítményű transzformátorok csúcshatásfok-mutatóját (PEI) a transzformátor átvitt látszólagos teljesítményének az elektromos veszteséggel csökkentett értéke és a transzformátor átvitt látszólagos teljesítménye hányadosának alapján kell számítani.

$$PEI = 1 - \frac{2(P_0 + P_{e0})}{S_r \sqrt{\frac{P_0 + P_{e0}}{P_k}}}$$

ahol:

P_0 : a mért csapoláson, mért feszültség és mért frekvencia mellett méréssel meghatározott üresjáratú veszteség.

P_{e0} : a hűtési rendszer üresjáratú üzeméhez igényelt villamos energia.

P_k : a mért csapoláson, mért áramerősség és mért frekvencia mellett méréssel meghatározott, az alaphőmérséklet szerint korrigált terhelési veszteség.

S_r : a transzformátor vagy autotranszformátor mért teljesítménye, amelyen a P_k alapul.

III. MELLÉKLET

Ellenőrzési eljárás

A 2009/125/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerinti piacfelügyeleti célú vizsgálatok elvégzése során a tagállamok hatóságai az e rendelet I. mellékletében előírt követelmények teljesülését a következő eljárással ellenőrzik:

1. A tagállami hatóságok minden modellből egyetlen készüléket vetnek vizsgálat alá;
2. A modellek esetében akkor tekinthetők teljesítettnek az e rendelet I. mellékletében rögzített, vonatkozó követelmények, ha a műszaki dokumentációban szereplő értékek megfelelnek az I. mellékletben foglalt követelményeknek, és a méréssel meghatározott paraméterek az e melléklet 1. táblázatában jelzett ellenőrzési tűréseken belül szintén megfelelnek az I. mellékletben foglalt követelményeknek.
3. Ha a 2. pontban meghatározott feltétel nem teljesül, akkor úgy kell tekinteni, hogy a modell nem felel meg e rendelet követelményeinek. Legkésőbb egy hónappal a modell nem megfelelő voltának megállapítását követően a tagállami hatóságok az összes lényeges információt, köztük adott esetben a vizsgálati eredményeket átadják a többi tagállam hatóságainak és a Bizottságnak.

A tagállamok a fenti vizsgálatok során a II. mellékletben meghatározott mérési módszereket és számítási módszereket alkalmazzák.

A közepes és a nagy teljesítményű transzformátorok szállításának tömeg- és méretbeli korlátaira való tekintettel, a tagállami hatóságok dönthetnek úgy, hogy még a transzformátor rendeltetési helyén való üzembe helyezés előtt, a gyártó telephelyén folytatják le az ellenőrzési eljárást.

Az e mellékletben meghatározott ellenőrzési tűrések kizárólag a méréssel meghatározott paramétereknek a tagállami hatóságok általi ellenőrzésére vonatkoznak, és a gyártó, illetőleg az importőr nem használhatja fel őket megengedett tűrésként a műszaki dokumentációban szereplő értékek meghatározására.

1. táblázat

Mért paraméter	Ellenőrzési tűrés
Terhelési veszteség	A méréssel meghatározott érték legfeljebb 5 %-kal haladhatja meg a gyártó által megadott értéket.
Üresjáratú veszteség	A méréssel meghatározott érték legfeljebb 5 %-kal haladhatja meg a gyártó által megadott értéket.
A hűtési rendszer üresjáratú üzeméhez szükséges villamos energia	A méréssel meghatározott érték legfeljebb 5 %-kal haladhatja meg a gyártó által megadott értéket.

IV. MELLÉKLET

Indikatív referenciaértékek

A rendelet elfogadásának időpontjában a közepes teljesítményű transzformátorok piacán a következő jellemzőkkel rendelkező termékek minősültek a legjobb elérhető technológiának:

- a) Folyadékhűtéses közepes teljesítményű transzformátorok: $A_o - 20 \%$, $A_k - 20 \%$
- b) Közepes teljesítményű száraztranszformátorok: $A_o - 20 \%$, $A_k - 20 \%$
- c) Amorf acélmaggal rendelkező közepes teljesítményű transzformátorok: $A_o - 50 \%$, $A_k - 50 \%$

További anyagokra van szükség az amorf acélmaggal rendelkező transzformátorok gyártásával kapcsolatban ahhoz, hogy a jövőben minimumkövetelménnyé válhassanak a veszteségre vonatkozó fenti értékek.

A BIZOTTSÁG 549/2014/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE**(2014. május 21.)****az egyes gyümölcs- és zöldségfélék behozatali árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek megállapításáról**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendeletre (az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet) ⁽¹⁾,tekintettel az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendeletre ⁽²⁾ és különösen annak 136. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az Uruguayi Forduló többoldalú kereskedelmi tárgyalásai eredményeinek megfelelően az 543/2011/EU végrehajtási rendelet a XVI. mellékletének A. részében szereplő termékek és időszakok tekintetében meghatározza azokat a szempontokat, amelyek alapján a Bizottság rögzíti a harmadik országokból történő behozatalra vonatkozó átalányértékeket.
- (2) Az 543/2011/EU végrehajtási rendelet 136. cikke (1) bekezdése alapján a behozatali átalányérték számítására munkanaponként, változó napi adatok figyelembevételével kerül sor. Ezért helyénvaló előírni, hogy e rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lépjen hatályba,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 543/2011/EU végrehajtási rendelet 136. cikkében említett behozatali átalányértékeket e rendelet melléklete határozza meg.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2014. május 21-én.

a Bizottság részéről,

az elnök nevében,

Jerzy PLEWA

mezőgazdasági és vidékfejlesztési főigazgató

⁽¹⁾ HL L 299., 2007.11.16., 1. o.

⁽²⁾ HL L 157., 2011.6.15., 1. o.

MELLÉKLET

Az egyes gyümölcs- és zöldségfélék behozatali árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek

(EUR/100 kg)		
KN-kód	Országkód ⁽¹⁾	Behozatali átalányérték
0702 00 00	AL	59,1
	MA	39,6
	MK	58,8
	TR	50,7
	ZZ	52,1
0707 00 05	AL	41,5
	MK	36,1
	TR	124,7
	ZZ	67,4
0709 93 10	TR	115,8
	ZZ	115,8
0805 10 20	EG	44,3
	IL	74,1
	MA	45,2
	TR	49,7
	ZA	53,8
0805 50 10	ZZ	53,4
	TR	99,9
	ZA	141,8
	ZZ	120,9
0808 10 80	AR	82,8
	BR	84,5
	CL	97,0
	CN	98,8
	MK	25,2
	NZ	147,1
	US	204,6
	UY	70,3
	ZA	111,9
	ZZ	102,5

⁽¹⁾ Az országoknak az 1833/2006/EK bizottsági rendeletben (HL L 354., 2006.12.14., 19. o.) meghatározott nómenklatúrája szerint. A „ZZ” jelentése „egyéb származás”.

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2012. február 22.)

az SA.29608. (C37/10) számú állami támogatásról amelyet Magyarország hajtott végre az FHB Jelzálogbank Nyrt. feltőkésítése érdekében

(az értesítés a C(2012) 1021. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/296/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felhívták az érdekelt feleket, hogy az említett rendelkezéseknek megfelelően nyújtsák be észrevételeiket ⁽¹⁾, és ezen észrevételek figyelembevételével,

mivel:

I. ELJÁRÁS

- (1) Magyarország 2009. március 25-én 120 milliárd HUF (megközelítőleg 410 ⁽²⁾ millió EUR) összegű középtávú állami hiteltámogatást nyújtott az FHB Jelzálogbank Nyrt-nek (a továbbiakban: FHB vagy a bank) a Bizottság által 2010. január 14-én jóváhagyott ⁽³⁾, magyar bankokra vonatkozó likviditási program keretében. A magyar hatóságok 2009. március 31-én 30 milliárd HUF összeggel (megközelítőleg 100 millió EUR) feltőkésítették az FHB-t, a Bizottság által jóváhagyott ⁽⁴⁾ garanciavállalási és feltőkésítési programnak megfelelően, 2009. március 31-én újonnan kibocsátott különleges osztalékelsőbbségi és szavazati jogot biztosító részvények formájában.
- (2) 2009. április 3-án, május 13-án, július 14-én és szeptember 11-én kelt leveleiben a Bizottság információkat kért a magyar hatóságoktól a feltőkésítés feltételeivel kapcsolatban. A magyar hatóságok 2009. április 24-én, június 2-án, augusztus 12-én és október 9-én kelt leveleikben válaszoltak.
- (3) Mivel a feltőkésítés időpontjában kétségek merültek fel a bank stabilitásával kapcsolatban, a Bizottság 2009. október 19-én felkérte Magyarországot, hogy nyújtsa be az FHB szerkezetátalakítási tervét, összhangban „A pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján” című bizottsági közleménnyel ⁽⁵⁾ (a továbbiakban: a szerkezetátalakítási közlemény). Magyarország 2009. november 12-én és 19-én további információkat szolgáltatott, valamint 2010. január 26-án szerkezetátalakítási tervet nyújtott be.
- (4) Az FHB 2010. február 19-én a feltőkésítés teljes összegét visszafizette az államnak.

⁽¹⁾ HL C 178., 2011.6.18., 7. o.

⁽²⁾ A 2012. február 15-i EUR/HUF átváltási árfolyam (289,63) alapján.

⁽³⁾ HL C 47., 2010.2.25., 16. o.

⁽⁴⁾ HL C 147., 2009.6.27., 2. o.

⁽⁵⁾ HL C 195., 2009.8.19., 9. o.

- (5) 2010. március 24-én és 25-én kelt levelekben a magyar hatóságok további információkat nyújtottak be a Bizottságnak. Az FHB 2010. április 21-én részvényesi közgyűlést tartott, amelyen úgy döntött, hogy a feltőkésítésért ellentételezést fizet az államnak; ezt követően pedig a Bizottság 2010. április 22-i levelében kért tájékoztatást.
- (6) A Bizottság 2010. június 2-án és 2010. október 1-én kelt leveleiben kiegészítő információkat kért. A magyar hatóságok 2010. június 11-én kelt levelükben további információkat szolgáltatottak.
- (7) 2010. június 15-én a magyar hatóságok frissített szerkezetátalakítási tervet nyújtottak be, amelyet 2010. szeptember 30-i beadványukban egy további lényeges adattal egészítettek ki.
- (8) A magyar hatóságok 2010. június 18-án, július 28-án és október 5-én kelt levelekben kiegészítő információkat nyújtottak be, és 2010. október 29-én kelt levelükben arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy az FHB ellentételezést fizetett a feltőkésítésért.
- (9) A Bizottság 2010. december 16-án úgy döntött, hogy az FHB javára nyújtott támogatási intézkedés vonatkozásában megindítja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást. Ezt követően a magyar hatóságok arra kérték a Bizottságot, hogy módosítsa az említett határozatát, mivel annak egyes részei helytelenek vagy elavultak voltak. Ezért a határozatot a 2011. január 24-i új határozattal ⁽¹⁾ váltották fel (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat). A Bizottság 2011. január 24-én kelt levelében közölte a magyar hatóságokkal, hogy úgy határozott, a támogatási intézkedést illetően megindítja a Szerződés 108. cikke (2) bekezdése szerinti eljárást. Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot 2011. június 18-án közzétették az Európai Unió Hivatalos Lapjában. A Bizottság felkérte az érdekelt feleket az intézkedéssel kapcsolatos észrevételeik megtételére.
- (10) A magyar hatóságok 2011. március 2-án kelt levelükben benyújtották észrevételeiket az eljárás megindításáról szóló, 2011. január 24-i bizottsági határozatra vonatkozóan, amely hivatalos eljárást indított az FHB-nak nyújtott intézkedés tekintetében. Ezeket az észrevételeket az FHB 2011. július 11-én kelt levelével megkapott észrevételek egészítették ki.
- (11) 2011. július 18-án egy harmadik fél (a Magyar Jelzálogbank Egyesület) is benyújtotta az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatra vonatkozó észrevételeit.
- (12) A magyar hatóságok 2011. október 3-án kelt levelükben benyújtották a szerkezetátalakítási terv további frissítését, és kiegészítő információkat szolgáltatottak a feltőkésítésnek a magyar állam számára történő visszafizetéséről.
- (13) 2011. december 15-én új megállapodást írtak alá az FHB és a magyar állam között, amelynek értelmében a bank kötelezettséget vállalt arra, hogy kifizeti az államnak a feltőkésítési megállapodásban eredetileg elfogadott ellentételezést.

II. A KEDVEZMÉNYEZETT BEMUTATÁSA

1.1. A KEDVEZMÉNYEZETT

- (14) Az FHB-t az állam hozta létre 1997-ben. Az állam fokozatosan értékesítette az FHB-ban birtokolt részesedését. 2003-ban az FHB-t bevezették a Budapesti Értéktőzsdére, 2007 augusztusában pedig az állam valamivel 4 % felettire csökkentette a bankon belüli többségi részesedését.
- (15) Az FHB eredeti rendeltetése szerint a jelzáloglevelek használatát terjesztő jelzálogbank. A jelzáloglevelek maximális biztonságának szavatolása érdekében szigorú szabályokat alkalmaztak a bankra a tevékenység korlátozása, a pénzügyi biztosíték és a különleges felügyelet tekintetében. Az FHB eredeti jogosultsága csupán hosszú futamidejű jelzáloghitelek nyújtására, és a jelzáloghitelekkel kapcsolatos garanciavállalásra, valamint – jelzáloghitelezési tevékenységéből eredő helyzetének fedezésére szolgáló – bizonyos típusú származékos ügyletek megkötésére terjedt ki. A bank főként jelzáloglevelekkel fedezte hitelezési tevékenységét, emellett más bankok jelzáloghiteleit is refinanszírozta.

⁽¹⁾ HL C 178., 2011.6.8., 7. o.

- (16) Az FHB 2006-ban új stratégiai tervet fogadott el banki tevékenységének és fiókhálózatának bővítésére, hogy finanszírozási és működési tevékenységének kiterjesztése céljából, az FHB Kereskedelmi Bank révén belépjen a lakossági piacra. Az FHB a későbbiek során különböző lakossági és vállalati hiteltermékek értékesítésébe kezdett, és belevágott a számlavezetési, betétgyűjtési és kártyával kapcsolatos szolgáltatások nyújtásába is, ezáltal kiterjesztette forrásoldali termékcsaládját.
- (17) Az FHB csoport az anyavállalatból, az FHB Jelzálogbank Nyrt.-ből, valamint az alábbi 100 %-ban tulajdonolt leányvállalatokból áll: FHB Kereskedelmi Bank Zrt., FHB Ingatlanlízing Zrt., FHB. Ingatlan Zrt., FHB Életjáradék Zrt. A Bank főként a jelzáloglevelek piacán tevékenykedik. Ezen a piacon az FHB 23 %-os piaci részesedéssel rendelkezik (2009), és a második legnagyobb szereplő a magyar piacon (a 74 %-os részesedéssel rendelkező OTP Bank után). Az FHB piaci részesedése 4,6 %-os a lakossági jelzáloghitelek, és 0,6 %-os a lakossági betétek piacán.
- (18) Amikor a bankot 2009 márciusában feltőkésítették, mérlegfőösszege elérte a 746,2 milliárd HUF-ot. Ugyanakkor a bank tőke megfelelési mutatója 10,5 %-os volt. Az állam tőkejuttatása révén 2009 végére 16,1 %-ra nőtt a tőke megfelelési mutató (a magyar számviteli szabályok szerint számítva).

1.2. AZ ELŐZMÉNYEK

- (19) Magyarország az egyik olyan tagállam, amelyet a legsúlyosabban érint a pénzügyi válság. A sokéves kormányzati túlköltekezés, és a hitelek által táplált építőipari és fogyasztási növekedés már a válság kirobbanását megelőzően súlyos gazdasági egyensúlytalanságokhoz vezetett. Az euróban és svájci frankban kibocsátott lakossági jelzáloghitelek túlsúlya, valamint a külső finanszírozás folyamatos igénybevétele miatt az országot és a magyar bankszektor különösen érzékenyen érintik a magyar forint árfolyam-ingadozásai, márpedig a nemzeti valuta jelentős mértékben meggyengült a válság folyamán.
- (20) A pénzügyi válság olyan súlyosan érintette Magyarországot, hogy a Nemzetközi Valutaalapnak (a továbbiakban: IMF), az Európai Uniónak (a továbbiakban: EU) és a Világbanknak 2008 novemberében sürgősségi hitelt kellett folyósítania Magyarország számára, az ország pénzügyi piacain uralkodó feszültségek csillapítása céljából.
- (21) A magyar gazdaságnak a válság okozta súlyos zavaraira válaszul a magyar kormány több olyan intézkedést vezetett be és finanszírozott az IMF/EU/Világbank csomaggal közösen, amelyek a pénzügyi szektor támogatására irányultak. Az említett intézkedések többek között likviditásnövelési programot, valamint garanciavállalási és feltőkésítési programot foglaltak magukba.
- (22) A magyar államháztartási törvénnyel létrehozott likviditásnövelési program (a továbbiakban: likviditási program) hitel formájában likviditást biztosít a pénzintézetek számára. A programot a Bizottság 2009. január 14-én jóváhagyta ⁽¹⁾, és a későbbiekben több alkalommal, legutóbb 2011. december 31-ig meghosszabbították ⁽²⁾.
- (23) A Bizottság 2009. február 12-i határozatával ⁽³⁾ jóváhagyta a magyar garanciavállalási és feltőkésítési programot. A program alapján a magyar állam olyan osztalékelsőbbségi részvényeket jegyezhet, amelyet a bankok Tier 1-es csoportba tartozó alaptőkéjének tekintenek. A program részeként zajló feltőkésítést több alkalommal, legutóbb 2011. december 31-ig meghosszabbították.
- (24) A garanciavállalási és feltőkésítési program értelmében, ha a feltőkésítés meghaladja a bank kockázattal súlyozott eszközeinek 2 %-át, a magyar hatóságoknak először tájékoztatniuk kell a Bizottságot, és részletes értékelést kell adniuk arról, miért gondolják úgy, hogy az ilyen bank továbbra is alapvetően stabil pénzintézetnek tekinthető. Ha a Bizottság nem fogadja el a bank alapvetően stabilként való értékelését, a feltőkésítésre mégis sor kerülhet, azonban meg kell emelni az ellentételezést, hogy megfeleljen a magasabb kockázatnak, továbbá a feltőkésítéstől számított hat hónapon belül szerkezetátalakítási tervet kell benyújtani a Bizottságnak.

Az FHB nehézségeinek okai

- (25) Magyarországot súlyosan érintette a pénzügyi válság, amely a bankszektor belső problémáival együtt tovább súlyosbította a magyar bankok helyzetét.

⁽¹⁾ HL C 47., 2010.2.25., 16. o.

⁽²⁾ HL C 236., 2011.8.12.

⁽³⁾ HL C 147., 2009.6.27., 2. o.

- (26) Az FHB azért igényelt állami támogatást, mert sok egyéb magyar banktól eltérően nem rendelkezett az euróövezeten belüli anyavállalattal, és így nem juthatott hozzá az Európai Központi Bank (a továbbiakban: EKB) által biztosított olcsó finanszírozáshoz. Az EKB eszközei, köztük a különféle repo-eszközök, 2008 őszétől álltak rendelkezésre az euróövezeten belül. A Magyar Nemzeti Bank 2010 elején létrehozott egy eszközt, azonban ez csak a magyar forintban történő finanszírozáshoz való hozzáférést könnyítette meg, és nem terjedt ki az euróban történő finanszírozásra, amely pedig az FHB szerint döntő jelentőségű volt a válság legsúlyosabb szakaszában ⁽¹⁾.
- (27) A magyar hatóságok szerint az FHB feltőkésítése szükséges volt a bank fizetőképességének biztosítása, valamint az egész magyarországi bankszektor sújtó likviditási nehézségek ellensúlyozása érdekében.

III. A TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK LEÍRÁSA

- (28) Az alábbi elemek alkották a Magyarország által az FHB-nak nyújtott támogatási intézkedéseket, amelyeket a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló, 2011. január 24-i határozata ismertetett:
- a likviditási program keretében, 2009. március 25-én nyújtott, 2012. november 11-i lejáratú, 120 milliárd HUF (megközelítőleg 410 millió EUR) értékű középtávú állami hiteltámogatás,
 - a garanciavállalási és feltőkésítési program keretében, 2009. március 31-én nyújtott, újonnan kibocsátott különleges osztalékelsőbbbségi és szavazati jogot biztosító részvények formájában történő, 30 milliárd HUF (megközelítőleg 100 millió EUR) értékű feltőkésítés.
- (29) A Magyarország és az FHB között létrejött tőkeemelési megállapodásban megállapított képlet alapján a részvényekért az államnak járó ellentételezés arányát 10,49 %-ban állapították meg, ami megfelel a garanciavállalási és feltőkésítési programban az alapvetően stabil bankok számára meghatározott, osztalék formájában fizetendő ellentételezési arálynak. A feltőkésítés az FHB kockázattal súlyozott eszközeinek 9 %-át tette ki, vagyis meghaladta a garanciavállalási és feltőkésítési programban meghatározott 2 %-os küszöbértéket, amely alatt a kedvezményezett pénzügyi alapvetően stabilnak tekinthető. Mivel az intézkedést nem jelentették be a Bizottságnak a végrehajtást megelőzően, a Bizottságnak nem volt lehetősége ellenőrizni, hogy a bankot alapvetően stabilnak kellett volna-e tekinteni a garanciavállalási és feltőkésítési program alapján. Amennyiben a kedvezményezett a garanciavállalási és feltőkésítési program értelmében nem tekinthető stabilnak, szerkezetátalakítási tervet kell készíteni, és az ellentételezési arálynak tükröznie kell a bank alapvetően nem stabil jellegét, vagyis meg kell haladnia az alapvetően stabil bankok ellentételezési arányát.
- (30) A banknak a nehézségei ellenére is sikerült jól teljesítenie az adott időszakban: tőkehelyzete szilárd volt (a tőke-megfelelési mutató 10,5 % volt 2009 márciusában), és a Moody's Investors Service (a továbbiakban: Moody's) a Baa3 – még befektetésre ajánlott – kategóriába sorolta. 2010 februárjában, kevesebb mint kilenc hónappal a feltőkésítést követően a bank visszavásárolta az állam birtokában lévő különleges osztalékelsőbbbségi részvényeket.
- (31) A bank úgy döntött, hogy visszafizeti a feltőkésítést a felülvizsgált jelenlegi és várható konszolidált tőke-megfelelési mutató alapján, amelyhez a 2010-es tervezéshez használt makrogazdasági előrejelzéseket, valamint a bank 2010. évi pénzügyi tervéből származó, a várható volumenre, egyensúlyra és kockázatra vonatkozó információkat vette figyelembe. A felülvizsgálat arra a következtetésre jutott, hogy a világméretű pénzügyi válság dacára a bank helyzete az év végén lényegesen kedvezőbb volt annál, mint amire 2009 elején számítottak, amikor létrejött a feltőkésítési megállapodás a magyar állammal.
- (32) Az FHB visszafizette a tőkeemelést az államnak, továbbá a feltőkésítési megállapodás megsértése következtében nem fizetett ellentételezést az államnak ⁽²⁾. A bank azonban úgy vélte, hogy az állam birtokában lévő különleges osztalékelsőbbbségi részvények nem jogosítanak fel automatikusan osztalékfizetésre, és az elsőbbség csupán azt jelenti, hogy a banknak a törzsrészvényeket megelőzően kell kifizetnie a megállapított osztalékot az állam számára. Mivel a törzsrészvények után nem fizettek osztalékot abban az időszakban, amikor a különleges osztalékelsőbbbségi részvények az állam birtokában voltak, a bank szerint nem állt fel elsőbbségi osztalékfizetési kötelezettség. Továbbá, az FHB azzal érvelt, hogy az állam mindenesetre nem birtokolta a különleges osztalékelsőbbbségi részvényeket a 2009. évi osztalékfizetésről szóló határozat meghozatalának időpontjában, mivel a részvények visszavásárlására azt megelőzően került sor.

⁽¹⁾ Az FHB nehézségeinek részletes magyarázata megtalálható az eljárás megindításáról szóló, 2011. január 24-i határozat (39) és azt követő preambulumbekendéseiben.

⁽²⁾ Lásd a (28) preambulumbekendés második franciabekezdését.

- (33) Az FHB tájékoztatta a Bizottságot, hogy részt vett az Európai Bankfelügyeleti Bizottság által koordinált, az EKB és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete közreműködésével végzett, az egész Európai Unióra kiterjedő 2010-es stressz-teszten. A stressz teszt a tőke megfelelésre összpontosított, ugyanakkor a likviditási kockázatokat közvetlenül nem tesztelték. A teszt eredményei, a 2009 év végi konszolidált tényadatok alapján azt jelezték, hogy az FHB az elvárt 6 %-os Tier 1 tőke megfelelési mutató felett [több mint 50] (*) millió EU Tier 1 tőkepufferrel rendelkezett.
- (34) Magyarország az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló, 2010. augusztus 21-én hatályba lépett 2010. évi XC. törvény (a továbbiakban: 2010. évi XC. törvény) révén módosította a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának erősítéséről szóló 2008. évi CIV. törvényt (a továbbiakban: stabilizációs törvény). A 2010. évi XC. törvény visszamenőlegesen jogcímet teremtett a Magyar Államnak ahhoz, hogy a feltőkésítésért ellentételezést követeljen az FHB-től, jóllehet a Magyar Állam már nem volt részvényes, amikor az FHB részvényeseinek közgyűlése döntést hozott az osztalékfizetésről.
- (35) 2010. október 28-án a Magyar Állam és az FHB megállapodást írt alá, amelynek értelmében az FHB-nak 890 millió HUF ellentételezést, valamint 11 726 786 HUF késedelmi kamatot kell fizetnie a Magyar Állam számára a feltőkésítésért.
- (36) Az ellentételezés mértékét állítólag a likviditási program feltételei alapján határozták meg. A magyar hatóságok azzal érveltek, hogy a tőkeemlést ugyanaból a finanszírozási forrásból nyújtották, mint a hitel formájában történő likviditásbővítést, és emiatt a tőkeemlést és a likviditásbővítést azonos ellentételezést kell fizetni. A tőkét 2009. május 6-án bocsátották az FHB rendelkezésére, és 2010. február 19-én fizették vissza. A végül alkalmazott kamatláb megegyezett a megközelítőleg 400 millió EUR-s hitel kamatlábalával. A Magyarország által szolgáltatott információk szerint így 3,79 % és 4,08 % közötti havi átlagos kamatláb alakult ki; a tényleges összeget heti alapon számították ki. A magyar hatóságok által adott tájékoztatás szerint 2010 végéig a 890 millió HUF összegű teljes ellentételezés kifizetésre került.
- (37) A késedelmi kamatot a Bizottság által közzétett 5,97 %-os magyar referencia-kamatláb ⁽¹⁾ 100 bázisponttal megnövelt értékének megfelelően vetették ki. A késedelmi kamatot a 2010. augusztus 21-től, a módosított stabilizációs törvény hatálybalépésétől 2010. október 28-ig, a megállapodás aláírásáig tartó időszakra számították ki.
- (38) 2011. december 15-én a Magyar Állam és az FHB új megállapodást kötött, amelynek értelmében a bank beleegyezett, hogy a teljes tőkeemlési összeg (vagyis a 2 491 742 552 HUF teljes kifizetett összeg) 10,49 %-ának megfelelő összértékű ellentételezést fizet az államnak. Tehát az új megállapodás értelmében az FHB kötelezettséget vállalt arra, hogy 2011. december 31-ig megfizet az államnak további 1 601 742 552 HUF összeget, amelyet a (36) preambulumbekzdésben említett 890 millió HUF összegű teljes ellentételezés, valamint a 2010. október 28-ig már megfizetett ellentételezés különbözeteként számítottak ki.

IV. A SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TERV

- (39) Magyarország 2010. szeptember 30-án benyújtotta a Bizottságnak az FHB naprakésszé tett szerkezetátalakítási tervét. 2011. október 3-án kelt levelében a szerkezetátalakítási tervre vonatkozó további információkat közölt a Bizottsággal. Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatban már ismertetjük a szerkezetátalakítási terv főbb vonásait. A 2011. október 3-án eljuttatott pótlólagos elemeket a 4.1.–4.3. szakaszban ismertetjük.

(*) Bizalmas információk

⁽¹⁾ HL C 14., 2008.1.19., 6. o., valamint „Base rates (since 2008.7.1., EUR27): Calculated in accordance with the Commission communication of 2008.1.19.” [A Bizottság 2008. január 19-i közleményének megfelelően kiszámított alapkamatlábak (2008.7.1.-től EUR 27)], az alábbi weboldalon érhető el: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

4.1. ÉLETKÉPESSÉG

- (40) 2010-ben meglehetősen nehéz volt a nemzetközi és a belföldi gazdasági környezet, bár a javulás jelei mutatkoztak. A magyar bankszektor nyereségessége 2010-ben messze elmaradt az előző évitől. A magyar kormány a 2010. augusztus 13-án hatályba lépett 2010. évi XC. törvénnyel 187 milliárd HUF összesített összegű különadót vetett ki a pénzügyi szervezetekre, amelyet főként a hitelintézetek fizettek meg.
- (41) 2010 folyamán komoly mértékben csökkent a lakossági ügyfelek hitelek iránti kereslete; miközben a szabályozási környezet és a piaci feltételek kedvezőtlen változása gyengítette a kínálati oldalt. A vállalati hitelezés szintén súlyosan visszaesett az egész ágazatban, noha néhány bank – köztük az FHB – bővítette vállalati tevékenységét.
- (42) Az FHB működési és pénzügyi eredményei szempontjából az Allianz Kereskedelmi Bank Zrt. (a továbbiakban: Allianz Bank) felvásárlása, valamint az Allianz Hungária Biztosító Zrt. (a továbbiakban: Allianz Hungária Biztosító) és az FHB között létrejött hosszú távú stratégiai együttműködési megállapodás jelentette a legfontosabb eseményt. A felvásárlást 2010. szeptember 30-án zárták le. Ugyanakkor az FHB-n belül integrációs projekt kezdődött az Allianz Bank és az FHB Kereskedelmi Bank összeolvasztása, valamint a teljes bankcsoport (fiókhálózat, értékesítési csatornák, termékportfólió, IT-műveletek, szervezeti struktúra és HR, stb.) működésének racionalizálása és optimalizálása érdekében.
- (43) A felvásárlás kedvezően hatott az FHB csoport 2010. évi nettó nyereségére; a felvásárláshoz kapcsolódó egyszeri tételek ellensúlyozták a banki különadó negatív hatását, a hitelportfólió veszteségeit és a növekvő finanszírozási költségeket. Az FHB 2010. évi teljes nyeresége 11,2 milliárd HUF-ot tett ki, ami 58,9 %-os növekedést jelent 2009-hez képest.
- (44) Az Allianz Bank felvásárlása következtében jelentős mértékben, a 2009. decemberi [...]ról/-ről a 2010. decemberi [...]ra/-re (+ [...]) % nőtt az FHB lakossági és vállalati bankszámláinak száma. Mindazonáltal, a nagyszámú alvó számla miatt a betétek összege nem ezzel arányosan, hanem a 2009. decemberi [...] milliárd HUF-ról a 2010. decemberi [...] HUF-ra nőtt (+ [...]) %. Az FHB-nak a lakossági és a vállalati betétüzletágon belüli piaci részesedése [...]ról/-ről [...]ra/-re, illetve [...]ról/-ről [...]ra/-re növekedett. Tehát az Allianz Bank felvásárlása következtében megemelkedett a betétek részaránya az FHB finanszírozási mixén belül, továbbá a 2010. évi [...] milliárd HUF-ról 2011-re [...] milliárd HUF-ra csökkent a jelzálog kötvények összege.
- (45) Az FHB előrejelzése szerint a 2011. évi becslült konszolidált mérleg és eredménykimutatás alapján 2011 decemberében várhatóan [...] % körül alakul a bank tőke megfelelési mutatója. Az előrejelzés figyelembe veszi a 2009 márciusában végrehajtott feltőkésítés tekintetében a Magyar Állam felé teljesítendő további kifizetést, amelynek teljesítésére a Magyar Állammal kötött 2011. december 15-i megállapodás alapján került sor.

4.2. TEHERMEGOSZTÁS

- (46) Az FHB 2010 októberében 890 millió HUF ellentételezést fizetett a 30 milliárd HUF-os feltőkésítésért. Az eredetileg alkalmazott kamatláb megegyezett a 120 milliárd HUF-os hitelért fizetett kamattal, illetve havi átlagban 3,79 % és 4,08 % között alakult.
- (47) Az FHB és a Magyar Állam között 2011. december 15-én aláírt új megállapodás értelmében a bank köteles kifizetni az államnak összesen 2 491 742 552 HUF ellentételezést, ami a bank és az állam közötti feltőkésítési megállapodásban eredetileg elfogadott tőkeemelési összeg 10,49 %-ának felel meg.

4.3. A VERSENYTORZULÁST KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK

- (48) A 2011 októberében közölt pótlólagos tájékoztatás nem foglalkozott kifejezetten a versenytorzulással, eltekintve annak hangsúlyozásától, hogy az Allianz Bank megvásárlása ellenére az FHB piaci részesedése továbbra is korlátozott a lakossági és a vállalati betétek terén (2010. december 31-én [0,7 %-1,3 %], illetve [0,4 %-0,95 %], 2011. június 30-án pedig [0,65 %-1,3 %], illetve [1 %-1,35 %]).

V. A HIVATALOS ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKAI

- (49) A Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított, mivel úgy vélte, hogy a szerkezetátalakítási tervet és az FHB üzleti előrejelzését alátámasztó legfontosabb prognózisok nem eléggé megbízhatóak, valamint nem vették figyelembe, hogy az FHB a közelmúltban megvásárolta az Allianz Bankot. Továbbá a Bizottság az FHB hosszú távú életképességével kapcsolatosan is kétségeinek adott hangot, tekintettel a bank nagymértékű kitettségére a bankközi finanszírozás és a magyarországi ingatlanpiac vonatkozásában.
- (50) Emellett, mivel 2010 októberében alacsony szintű ellentételezést fizettek az államnak a tőkeemelés összegéért (amely a likviditási programban meghatározott, 3,79 % és 4,08 % közötti átlagos kamatlábnak felel meg), a Bizottság azt is kétségbe vonta, hogy elegendő volt-e a bank saját hozzájárulása a szerkezetátalakítási erőfeszítéshez. Az Allianz Bank FHB általi megvásárlása, valamint az FHB-nak az Allianz Magyarország Biztosítóval kötött megállapodása az iránt is kétségeket támaszt, hogy a támogatás a minimálisan szükséges összegre korlátozódott.
- (51) Végezetül a Bizottság szerint a magyar hatóságok azt sem igazolták, hogy elegendő intézkedést hoztak az FHB által kapott támogatás révén okozott piaci versenytorzulások korlátozása érdekében, különös tekintettel a bank terjeszkedési stratégiájára, az Allianz Bank közelmúltbeli felvásárlására, valamint az állam általi feltőkésítésért fizetett, nem kellő mértékű ellentételezésre.

VI. AZ ÉRINTETT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (52) A Bizottság 2011. július 18-án észrevételeket kapott a Magyar Jelzálogbank Egyesülettől (a továbbiakban: az Egyesület). Észrevételeiben az Egyesület emlékeztetett a magyar gazdaságot és bankszektorát sújtó 2008-2009-es válság méretére, valamint rámutatott, hogy az FHB feltőkésítésére a válság miatt kialakult nehéz makrogazdasági körülmények miatt került sor. Az FHB érdekében történt állami beavatkozás a magyar jelzáloghitelezést és jelzáloglevél piacot érintő komoly kockázatok kezelésére irányult. Ugyanis az árfolyam-ingadozásnak való kitettség, a svájci frank forinttal szembeni erősödése, a fogyasztói jövedelmek csökkenése és az emelkedő munkanélküliség a jelzáloghitel-állomány minőségének gyors és erőteljes romlását, a „rossz hitelek” számának növekedését, és a bankok finanszírozási lehetőségeinek beszűkülését vonta maga után. Különösen igaz volt ez az FHB esetében, amelyet a tőkepiacról finanszíroztak.

VII. A TAGÁLLAM ÉSZREVÉTELEI

- (53) A Bizottság 2011. március 2-án észrevételeket kapott a magyar hatóságoktól, amelyeket az FHB 2011. július 11-én kelt levelében megfogalmazott észrevételek egészítettek ki.

7.1. ÉLETKÉPESSÉG

- (54) A szerkezetátalakítási tervet alátámasztó előrejelzések megbízhatóságával kapcsolatos bizottsági kétségekre válaszul a magyar hatóságok kijelentik, hogy a pénzügyi előrejelzések külső szakértők prognózisain alapulnak, és megfelelnek a készítésük időpontjában rendelkezésre álló információknak. Megalapozottság tekintetében ezek az előrejelzések nem térnek el az FHB által készített egyéb pénzügyi tervektől, illetve előrejelzésektől.
- (55) A magyar hatóságok szerint az FHB hosszú távú életképességét biztosítja és támasztja alá, hogy az FHB a pénzpiacról és a tőkepiacokról is sikeresen vont be forrásokat: 2009-ben az FHB több mint 60 milliárd HUF névértékben bocsátott ki jelzáloglevelet és kötvényt, valamint magánbefektetők is a bank rendelkezésére bocsátottak összesen [...].

- (56) Ezenfelül a magyar hatóságok azt állítják, hogy ami a lakossági betétpiacot illeti, az adatok azt jelzik, hogy az FHB lakossági betétpiaci részesedése 2009-ben [...] %-ról [...] %-ra emelkedett; a 2010. év végére szóló előrejelzés pedig [...] %. Ezenfelül a lakossági betétek száma és e betétállomány mérete folyamatosan és dinamikusan emelkedik, miközben a piaci prognózis állományi szinten visszaesést indikált. Így a bank és a magyar hatóságok nem tartják túlzottan optimistának a lakossági betétekre és a lakossági számlákra vonatkozó előrejelzéseket.
- (57) Ami az FHB likviditási helyzetét illeti, az folyamatosan stabilnak tekinthető; ezt többek között az is kikényszeríti, hogy meg kell felelnie a hitelminősítő ügynökségek által előírt likviditási követelményeknek. A bank likviditási helyzetének stabilitása a válság legnehezebb időszakában is fennállt, amit a Magyar Nemzeti Bank elnökének 2009. március 19-én a pénzügyminiszternek írt levele is megerősít.
- (58) Végezetül a bank eszközminőségének gyengülése a válság időszaka alatt leginkább Magyarország makrogazdasági helyzetének, a csökkenő háztartási jövedelmeknek, a csökkenő foglalkoztatásnak és az emelkedő munkanélküliségi rátának a következménye, kevésbé a svájci frank magyar forinttal szembeni erősödésének. Jóllehet az FHB több olyan programot indított, amelynek célja a nehéz helyzetbe került adósok problémáinak kezelése, azonban a hitelportfólió minőségének általános javulását elsősorban a gazdasági helyzet és a gazdasági mutatók javulása tudja tartósan elősegíteni. A Magyar Nemzeti Bank és a magyar kormány 2011-re vonatkozó gazdasági előrejelzései a bruttó hazai termék (a továbbiakban: GDP) növekedését, a foglalkoztatási helyzet és a munkanélküliségi ráta fokozatos javulását vetítik előre, ami valószínűsíthetően jelentős hatást gyakorol az FHB hitelállományára is.

7.2. TEHERMEGOSZTÁS

- (59) A magyar hatóságok megjegyzik, hogy az FHB-nak az Allianz Bankkal és Allianz Magyarország Biztosítóval kötött megállapodásai azután születtek, hogy az FHB 2010. február 19-én a részvények teljes kibocsátási értékét megfizette a magyar államnak, és visszaváltotta a tőkeemelés során kibocsátott részvényeket. Az FHB Allianzsal kötött megállapodásai 2010. júniusban és júliusban születtek, a részesedésszerzés pedig 2010 szeptemberében zajlott le. Ekkor már semmiféle állami pénzeszköz nem volt az FHB birtokában. Ezért az FHB a felvásárlást nem finanszírozhatta a 2010. februárban visszafizetett tőkeemeléssel. Az FHB és az Allianz közötti előkészítő elemzések és tárgyalások már csak az állami hitel visszafizetése után kezdődtek meg. Továbbá, az Allianz Bankért az FHB által kifizetett vételár (figyelembe véve a saját részvények értékét is) mintegy 3,3 milliárd HUF-ot tett ki, miközben az Allianz Bank saját tőkéje 2010. szeptember 30-án megközelítette a 14 milliárd HUF-ot. Így az Allianz Bank megvásárlásához az FHB-nak nem volt szüksége tőkére, és a tranzakció nem csökkentette az FHB saját tőkéjét.
- (60) Másrészt, a támogatás lehetséges minimumra korlátozását az a tény jelzi, hogy az FHB tőke megfelelési mutatója, amely 2008-ban 11,3 % volt, csak a tőkeemelést követően érte el a garanciavállalási és feltőkésítési program keretében a Bizottság által jóváhagyott 12 %-os tőke megfelelési célszámot.
- (61) A magyar hatóságok emellett megjegyzik, hogy az FHB már több éve nem fizetett osztalékot, és részvény visszavásárlásai kis mértékűek voltak a teljes alaptőkéhez viszonyítva. Így a tulajdonosoknak, részvénybefektetőknek az elmúlt években visszajuttatott pénzeszközök mennyisége nem jelentős, és biztosított a megfelelő tehermegosztás.

7.3. A VERSENYTORZULÁST KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK

- (62) A Bizottság határozatában említett versenytorzulást korlátozó intézkedések mellett a magyar hatóságok rámutatnak további olyan intézkedésekre, amelyek a garanciavállalási és feltőkésítési programhoz, valamint az FHB és a Magyar Állam közötti tőkeemelési megállapodáshoz kapcsolódnak:
- az államot megillető különleges vétőjog, amely az osztalékfizetésre és a vállalatfelvásárlásra vonatkozik ⁽¹⁾, valamint
 - a bank által a vezető állású személyeinek munkabérére, díjazására és jutalmazására vonatkozó, és a Magyar Állam részesedésének megszűnéséig vállalt korlátozás ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Lásd a Stabilizációs törvény 13§-át, a 664/2008/EK bizottsági határozat 25–26. pontját, valamint a tőkeemelési megállapodás 5. szakaszát.

⁽²⁾ Lásd a Stabilizációs törvény 8. § 3. bekezdésének e) alpontját, a 664/2008/EK bizottsági határozat 27. pontjának b) alpontját, valamint a tőkeemelési megállapodás 9. szakaszát.

- (63) A magyar hatóságok megjegyzik, hogy az állami támogatási szabályok értelmezése szerint ezek a magatartásbeli szabályok és versenytorzulást korlátozó egyéb intézkedések csak addig az időpontig kötik, illetve kötötték az FHB-t, ameddig az állam a bank részvényese volt.
- (64) A fent említett intézkedéseken felül az FHB a tőkeemelési megállapodás 3.8. pontjában további kötelezettségvállalásokat is tett, amelyek előírják, hogy a tőkeemelést kizárólag a következő célok elérésére szabad fordítani:
- az FHB tőkeemelést hajt végre az FHB Kereskedelmi Bankban,
 - a tőkeemelés hozzájárul a magyar jelzálog és jelzáloglevél piacok stabilizációjához, valamint finanszírozza a lakossági, és a kis- és középvállalkozási hitelezés fejlesztését,
 - a tőkeemelés javítja az FHB stabilitását, és erősíti aktív tőkepiaci szerepét, ezáltal hozzájárul a befektetői bizalom helyreállításához,
 - az FHB részt vesz a fenti részpiacok konszolidációjában,
 - az FHB optimalizálja finanszírozási struktúráját (forrásstruktúráját),
 - az FHB bővíti a makro (árfolyam) kockázatok szélsőséges hatásainak tőkeoldali kivédéséhez szükséges eszköztárát.
- (65) A Bizottság által hangoztatott kétségekkel szemben, az FHB tőkeemelése nem arra irányult, hogy az FHB Kereskedelmi Bank üzleti tevékenységének bővítése révén torzítsa a versenyt. Az utóbbi tőkeemelése a tőkeemelési megállapodásban vállalt kötelezettség volt. Az FHB Kereskedelmi Bank fő tevékenysége – amelyet az állami feltőkésítésből finanszírozott 25 milliárd HUF tőkeemelés is támogatott – változatlan maradt. A vállalati hitelállomány folyamatosan növekszik, de nem haladja meg a korábbi növekedési trendjét.
- (66) Álláspontjuk szerint a fentiek világossá teszik, hogy alaptalan a Bizottság versenytorzulást korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos sommás megállapítása, amely szerint „ezek az intézkedések nagyon korlátozottak”. Ezért a magyar hatóságok fenntartják azt az álláspontjukat, hogy a tőkeemelési megállapodás megfelelt a Stabilizációs törvényben és a vonatkozó bizottsági közleményekben megállapított feltételeknek.

VIII. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

8.1. A TÁMOGATÁS MEGLÉTE

- (67) A Bizottság már az eljárás megindításáról szóló 2011. január 24-i határozatában megállapította, hogy az FHB-nak nyújtott hitel formájában biztosított feltőkésítés és likviditásbővítés egyaránt állami támogatásnak minősül a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében ⁽¹⁾. Sem a Magyar Állam, sem az FHB nem említett olyan érvet, amely kétséget ébresztene e megállapítás iránt.

8.2. A TÁMOGATÁS JOGSZERŰSÉGE

- (68) A Bizottság már az eljárás megindításáról szóló 2011. január 24-i határozatában kimondta, hogy az FHB feltőkésítése nem felel meg a garanciavállalási és feltőkésítési program feltételeinek. Először is az intézkedés nem felelt meg a kedvezményezett pénzügyi kockázattal súlyozott eszközeinek 2 %-át meghaladó tőkeemelésre alkalmazandó követelményeknek. Így azt külön be kellett volna jelenteni a Bizottságnak, összhangban a garanciavállalási és feltőkésítési program feltételeivel és a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdésével.

⁽¹⁾ Lásd az eljárás megindításáról szóló 2011. január 24-i határozat (89) és azt követő preambulumbekkezdéseit.

- (69) Következésképpen a magyar hatóságok jogellenesen, a Szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével hajtották végre az FHB tőkeemelése formájában nyújtott támogatást.

8.3. A TÁMOGATÁS SZÁMSZERŰSÍTÉSE

- (70) Az FHB szerkezetátalakításával összefüggésben a banknak nyújtott valamennyi intézkedést figyelembe kell venni. Ezért a 30 milliárd HUF tőkeemelést és a 120 milliárd HUF likviditási hitelt egyaránt szem előtt kell tartani az összeegyeztethetőség értékelése során.

8.4. A TÁMOGATÁS BELSŐ PIACCAL VALÓ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

8.4.1. Jögalap

- (71) Amint azt már a Bizottság 2011. január 24-i határozata is megállapította, a pénzpiacok sajátos helyzetére tekintettel a Bizottság úgy véli, hogy az intézkedések a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján vizsgálhatók, amely kimondja, hogy „A belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető: [...] egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás.” Mivel e határozat célja az FHB által kapott támogatásnak és a bank szerkezetátalakítási tervének az értékelése, a Bizottság helyénvalónak találja, hogy értékelését azokra a közleményekre alapozza, amelyek arról szólnak, hogy hogyan kell alkalmazni az állami támogatási szabályokat a pénzügyi ágazatra a válság során ⁽¹⁾. Ami konkrétan a bank szerkezetátalakítási tervének értékelését illeti, azt a szerkezetátalakítási közleményre kell építeni ⁽²⁾.

8.4.2. A szerkezetátalakítási terv összeegyeztethetősége

8.4.2.1. Az intézmény hosszú távú életképességének helyreállítása

- (72) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában ⁽³⁾ kétségét fejezte ki az FHB pénzügyi előrejelzéseiben elfogadott prognózisok helytállóságát illetően. A Bizottság megjegyezte, hogy az FHB által 2010. szeptemberben benyújtott szerkezetátalakítási terv nem fejtette ki, hogy miért helyesek az említett prognózisok. Továbbá, mivel úgy látszik, hogy a pénzügyi előrejelzések nem vették figyelembe az Allianz Bank megvásárlásának és az Allianz Hungária Biztosítóval létrejött megállapodásnak a következményeit, a Bizottság nem tekinthette továbbra is érvényesnek a bemutatott előrejelzéseket. A Bizottság az iránt is kétségeinek adott hangot, hogy a bank prognózisai a betétállomány erőteljes növekedésére épülnek.
- (73) Továbbá, a Bizottság aggályait fejezte ki a bank hosszú távú életképességével kapcsolatosan is, tekintettel az FHB üzleti modelljére, amely a bankközi finanszírozásra való erőteljes ráutaltság és a betétállomány alacsony részaránya miatt sebezhetőnek tekinthető likviditási válságok esetén. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a bank 2010. szeptemberi szerkezetátalakítási terve, bár a tőkeellátottság jövőbeni alakulására fókuszált, nem szolgáltatott elegendő részletet a bank hosszú távú fenntartható finanszírozásáról.
- (74) A bank szerkezetátalakítási tervére vonatkozó, 2011. októberében nyújtott további tájékoztatás alapján a Bizottság megállapítja, hogy a 2010. szeptemberi szerkezetátalakítási terv pénzügyi előrejelzései megalapozott és megbízható prognózisokra épültek. Az Allianz Bank megvásárlását is felölelő, naprakészé tett információk azt mutatják, hogy az Allianz Banktól megszerzett számlák révén emelkedett a bank lakossági és vállalati betétállománya. Ez a felvásárlás alátámasztja a betétállomány növekedésére vonatkozóan megfogalmazott prognózisokat.

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben nyújtott bankmentő intézkedésekre 2012. január 1-jétől való alkalmazásáról (HL C 356., 2011.12.6., 7. o.).

⁽²⁾ A Bizottság közleménye a pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján (HL C 195., 2009.8.19., 9. o.).

⁽³⁾ Lásd a (108) preambulumbekendést.

- (75) A Bizottság azt is üdvözli, hogy a betétállomány növekedése hozzájárul a bank finanszírozási forrásainak diverzifikálásához, a jelzálogkötvények finanszírozási mixen belüli relatív súlyának csökkenéséhez, és bank bankközi finanszírozásra utaltságának korlátozásához. A megadott információk alapján a bankközi finanszírozás részaránya (vagyis a kibocsátott kötvények, a bankok betétei és a jelzálogkötvények azon része, amelyet nem a hitelek refinanszírozására használnak fel) – a bank összes forrásának százalékában kifejezve – a 2009. december 31-i [35 %-30 %]-ról 2010. december 31-re [30 %-25 %]-ra csökkent. Annak eredményeként, hogy a bank finanszírozási mixe kiegyensúlyozottabbá vált a betétállomány tekintetében, az átlagos finanszírozási költség (az összes forrást terhelő kamatkiadásként számítva) a 2009. december 31-ig [7-6,5] bázispontból 2010. december 31-re [6-5,5] bázisponttal javult. Az eszközarányos jövedelmezőség szintén javult, és a 2009-es [0,9 %-1 %] után a 2010. évben [1,05 %-1,10 %]-ot ért el. Ezt a kedvező tendenciát megerősítette a bank előrejelzése, amely szerint az eszközarányos jövedelmezőség 2014-ben alapesetben [1,05 %-1,2 %]-on, a kedvezőtlen forgatókönyv esetén pedig [0,9 %-1,05 %]-on stabilizálódik. 2014-ben a tőkearányos jövedelmezőség alapesetben [11 %-13 %]-ot, a kedvezőtlen forgatókönyv esetén pedig [10 %-12 %]-ot érne el.
- (76) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában az iránt is aggodalmát fejezte ki, hogy a magyar hatóságok által addig foganatosított intézkedések elegendőek-e az FHB ingatlanpiacnak és kedvezőtlen árfolyammozgásoknak való kitétségének kezeléséhez. A Magyarország által 2011. december 9-én nyújtott tájékoztatás alapján azonban a Bizottság elégedetten nyugtázza, hogy az FHB megtette az ahhoz szükséges lépéseket, hogy jelentősen csökkentse a jelzálogkötvény piacon való részvételét⁽¹⁾. A bank emellett jelentős mértékben – a 2009-es [3 %-5 %]-ról a 2011-es [9 %-11 %]-ra növelte a lakossági hitelek részarányát. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy az „Allianz megállapodás”⁽²⁾ komoly mértékben hozzájárult ezekhez a kedvező tendenciákhoz. Ami a kedvezőtlen árfolyammozgásoknak való kitétséget illeti, az FHB-nak az a kötelezettségvállalása, miszerint bővíti az árfolyamkockázatok szélsőséges hatásainak tőkeoldali kivédéséhez szükséges eszköztárát, elfogadható megfelelő eszköznek a Bizottság kételyeinek eloszlatására⁽³⁾, mivel lehetőséget nyújt a banknak, hogy megszüntesse vagy fedezze a külföldi devizákban folytatott ügyletekből származó devizaváltási kockázatot.
- (77) Ennélfogva a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a naprakésszé tett szerkezetátalakítási terv, figyelembe véve az Allianz Bankra vonatkozó megállapodást, igazolja az FHB pénzügyi előrejelzéseiben szereplő konkrét célszinteket, és hozzájárul a bank hosszú távú életképességének helyreállításához.

8.4.2.2. A bank saját hozzájárulása (tehermegosztás)

- (78) A Bizottság üdvözli, hogy a tőkeemelés összegét 2010. február 19-én – vagyis kevesebb mint egy éven belül – már teljes egészében visszafizették az államnak, továbbá hogy a bank saját forrásai felhasználásával fizette vissza a támogatás összegét. Az FHB arra is saját forrásait használta, hogy visszafizesse a középtávú állami hiteltámogatás négy, 2011. február 11-i, 2011. május 11-i, 2011. augusztus 11-i és 2011. november 11-i lejáratú részletét.

8.4.2.3. A szerkezetátalakítási költségek korlátozása, ellentételezés

- (79) A Bizottság kedvezőnek tartja az állami feltőkésítés összegének korai visszafizetését. Ezenfelül az Allianz Bank FHB általi felvásárlása javítja a bank likviditási profilját, megnövelve a lakossági és vállalati betétállomány összegét. Így a felvásárlás a bank üzleti tervének fontos részét képezi, és hozzájárul annak hosszú távú jövedelmezőségéhez. Tehát nem tekinthető úgy, hogy az FHB-nak nyújtott támogatást arra használták ki, hogy új üzleti területekre terjessze ki tevékenységét, ugyanis az Allianz Bank és az FHB ugyanazon lakossági és vállalati üzletágban tevékenykedik. Ennek következtében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az Allianz Bank Zrt. FHB általi felvásárlása megfelelő intézkedés a bank hosszú távú életképességének biztosítására.
- (80) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a magyar hatóságok által szolgáltatott információk eloszlatják a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló 2011. január 24-i határozatban hangoztatott az iránti kételyeit, hogy az Allianz Bank felvásárlását nagyrészt nem az állam költségén hajtották-e végre. Az Allianz Bank felvásárlását

⁽¹⁾ 2011. június 30-ra a bank jelzálogkötvényekből származó forrásai (a 2009 végi [435-445 milliárd HUF]-ról [365 milliárd HUF-350 milliárd HUF]-ra csökkentek a 2011. júniusi [835-845] milliárd HUF teljes mérlegfőösszege (szemben a 2009 végi [800-810 milliárd HUF]-tal) belül, miközben ugyanebben az időszakban (a 2009-es [60-65 milliárd HUF]-ról 2011-re [124-130 milliárd HUF]-ra) növekedett a betétek összege.

⁽²⁾ Az „Allianz megállapodás” az Allianz Bank felvásárlására, továbbá az Allianz Bank és az FHB közötti összefonódásra, valamint az Allianz Magyarország Biztosító Zrt.-vel létrejött stratégiai együttműködési megállapodásra utal.

⁽³⁾ Lásd a (64) preambulumbekzdés hatodik franciabekezdését.

2010. szeptember 30-án zárták le, azután, hogy 2010. február 19-én sor került a tőkeemelés visszafizetésére az államnak. Ami a még vissza nem fizetett hitelösszegeket illeti, a Bizottság elégedetten állapítja meg, hogy a bank 2011. február óta már visszafizette a hitel négy részletét ⁽¹⁾. A Bizottság értékelése nem változott a tőkeemelés „hiányzó” ellentételezését – vagyis az FHB által eredetileg meg nem fizetett összeget – tekintve, mivel az ellentételezésként eszközölt kifizetés 1,6 milliárd HUF-ot tett ki (a (40) preambulumbekzdés), az Allianz Bankért fizetett vételár pedig 3,3 milliárd HUF volt (a (60) preambulumbekzdés).

- (81) Ami a támogatási intézkedések ellentételezését illeti, a Bizottság elégedetten veszi tudomásul, hogy az FHB és a Magyar Kormány 2011. december 15-én megállapodást kötött, amelynek értelmében az FHB beleegyezett abba, hogy további 1,6 milliárd HUF ellentételezést fizessen az államnak. A 2010. októberi 890 millió HUF-os kifizetéssel együtt, az FHB által a Magyar Államnak a tőkeemelésért fizetett teljes összeg 10,49 %-os ellentételezési arálynak felel meg, a garanciavállalási és feltőkésítési programban meghatározott feltételeknek megfelelően.
- (82) A Bizottság üdvözlí, hogy a bank kevesebb mint egy éven belül visszafizette az állam által nyújtott tőkeemelést (a bankot 2009. március 23-án tőkésítették fel, és 2010. február 19-én került sor az államnak történő visszafizetésre).
- (83) A likviditásbővítési program keretében a banknak juttatott középtávú hitelért az alábbiak közül a magasabb összegű ellentételezést kell teljesíteni: i. az IMF különleges lehívási jog (a továbbiakban: SDR) + 345 bázispont, valamint ii. a 12 hónapos irányadó bankközi kamatláb (a továbbiakban: IBOR) + 100 bázispont + 123,5 bázispont (ez havonta átlagosan 3,79 % és 4,08 % közötti kamatlábnak felel meg), a likviditásbővítési programban meghatározott feltételeknek megfelelően.
- (84) A középtávú állami hitelre vonatkozó kölcsönszerződés úgy rendelkezik, hogy a hitel visszafizetése [...] 2011. február 11-től kezdődik. A magyar hatóságok által benyújtott információk szerint az FHB már visszafizette a hitel 2001. február 11-én, 2011. május 11-én, 2011. augusztus 11-én és 2011. november 11-én esedékessé vált négy részletét. A Bizottság üdvözlí, hogy az FHB mindeddig pontosan teljesítette a középtávú hitellel kapcsolatos fizetési kötelezettségeit. A Bizottságnak nincs oka kételkednie abban, hogy a hitelt lejáratkor teljes egészében és időben vissza fogják fizetni.
- (85) Az értékelés megerősítette, hogy az FHB a magyar bankszektor nehézségei ellenére jó teljesítményt nyújt, és a bank viszonylag magas tier 1-es tőkemegfelelési aránnyal rendelkezik (2008 végén 12 %, ami a 2009-es tőkeemelést követően 16,9 %-ra emelkedett, és az állami tőke visszafizetését követően is magas [10,5 %] maradt). A magyar bankokra 8 %-os tőkekövetelmény vonatkozott ebben az időben. Néhány másik pénzintézettel szemben a bank meg tudta őrizni szilárd tőkehelyzetét (a tőkemegfelelési mutató 10,5 %-os volt 2009 márciusában, az állami tőkeemelés visszafizetését követően). Emellett a Moody's-nál megtartotta Baa3-as besorolását, ami még beruházásra ajánlott kategóriát jelent.
- (86) Az említett tények alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy FHB csupán ideiglenes és nem alapvető nehézségekkel küzdött. Ezért úgy véli, hogy a bank által fizetett ellentételezés megfelelő, mivel az alapvetően stabil bankok által fizetendő ellentételezésnek felel meg.
- (87) Tekintve, hogy Magyarország jelenlegi nehézségei nem veszélyeztették a bank életképességét, a Bizottság nem szólít fel arra, hogy további ellentételezést fizessenek az államnak.
- (88) Továbbá az FHB által a középtávú hitelért az államnak fizetett ellentételezés (lásd a (84) preambulumbekzdést), megfelel a likviditásbővítési programban megszabott feltételeknek. Ezért a Bizottság szerint mindkét támogatási intézkedés ellentételezése megfelelő.
- (89) A Bizottság kedvezően fogadja továbbá, hogy a bank a 2009-es és 2010-es években nem fizetett osztalékot a törzsrésztvényei után. A bank emellett – a Magyar Állam részesedésének megszűnéséig – bizonyos korlátozásokat alkalmazott a vezető állású személyeinek munkabérére, díjazására és jutalmazására vonatkozóan.

⁽¹⁾ A likviditásnövelő program értelmében a banknak nyolc egyenlő részletben kell visszafizetnie a hitel összegét.

- (90) Ezért a Bizottság úgy véli, hogy a szerkezetátalakítási terv biztosítja a bank, a részvényesek és a felső vezetés saját hozzájárulását a szerkezetátalakítási terv költségeihez.

8.4.2.4. A versenytorzulások kiigazítására irányuló intézkedések

- (91) A Bizottság megjegyzi, hogy a szerkezetátalakítási tervben kevés olyan intézkedés szerepel, amely a versenytorzulások kiigazítására irányul. Először is nem fogantatosítottak strukturális intézkedéseket. Másodsorban a szerkezetátalakítási tervbe foglalt magatartásbeli intézkedések csupán addig alkalmazandók, amíg a bank részesül az állami tőkejuttatásból. Harmadrészt, a Bizottság üdvözli, hogy az FHB mindeddig pontosan teljesítette a középtávú hiteltől eredő fizetési kötelezettségeit. A Bizottságnak nincs oka kételkednie abban, hogy a bank képes a hitelt lejáratkor teljes egészében és időben visszafizetni. Negyedrészt, az FHB piaci pozíciója nem változott meg jelentős mértékben az Allianz Bank felvásárlása óta (a piaci részesedése [3 %-3,3 %], illetve [3,4 %-3,6 %] volt a felvásárlást megelőzően, illetve azt követően), ami megnyugtató a Bizottság számára abban a tekintetben, hogy korlátozott marad az említett felvásárlás versenytorzító hatása.
- (92) A magatartásbeli intézkedések az alábbiakra korlátozódtak:
- a bank nem folytathat agresszív üzleti stratégiát,
 - a bank nem fektethet be új üzleti területeken, kivéve azokat a beruházásokat, amelyeket a feltőkésítési megállapodás aláírása előtt jóváhagytak,
 - a banknak a marketing során tartózkodnia kell az állami támogatás említésétől.
- (93) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tőkeemeléshez kapcsolódó azon egyéb magatartásbeli intézkedések, amelyekről a magyar hatóságok említést tesznek az eljárás megindításáról szóló 2011. január 27-i határozatra adott válaszukban, nem tekinthetők a támogatás által okozott versenytorzulások kiigazítására irányuló intézkedéseknek.
- (94) A Bizottság azonban úgy véli, hogy korlátozott maradt a versenytorzulás, figyelembe véve az FHB-nak a magyarországi lakossági és vállalati üzletágakon belüli csekély részesedését ([0,9 % – 1,08 %], illetve [0,5 % – 0,9 %] a lakossági és a vállalati betétek piacain) továbbá azt, hogy a bank a kibocsátást követő egy éven belül visszafizette az állami tőkejuttatást. Emellett a Bizottságnak nincs oka kételkedni abban, hogy a bank teljes mértékben és időben visszafizeti majd a hitelt, mivel az FHB már visszafizette a likviditási program keretében kapott középtávú állami hitel négy részletét.
- (95) Továbbá az államnak fizetett ellentételezés összhangban van a feltőkésítési és garanciavállalási programmal, és ennél fogva megfelel a szerkezetátalakítási közlemény 34. pontjában előírt követelményeknek.

KÖVETKEZTETÉS

- (96) A Bizottság megállapítja, hogy a magyar hatóságok által közölt információk, valamint az FHB-nak az e határozat IV. szakaszában ismertetett, naprakésszé tett szerkezetátalakítási terve alapján, a likviditásbővítési hitel és feltőkésítés formájában megvalósított támogatási intézkedés összeegyeztethető a belső piaccal a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében, továbbá teljesíti a szerkezetátalakítási közleménynek az életképességre, a tehermegosztásra és a versenytorzulást enyhítő intézkedésekre vonatkozó követelményeit.
- (97) Magyarország kivételesen beleegyezett, hogy ezt a határozatot csak angol nyelven hiteles szöveggel fogadják el,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2009. március 25-én nyújtott, 2012. november 11-i lejáratú 120 milliárd HUF (mintegy 410 millió EUR) középtávú állami hitelt, valamint a Magyarország által az FHB Jelzálogbank Nyrt.-nek 2009. március 31-én, különleges osztalékelsőbbbségi és szavazati jogot biztosító részvények formájában nyújtott, 30 milliárd HUF (mintegy 100 millió EUR) feltőkésítést magukba foglaló intézkedések az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében összeegyeztethetőek a belső piaccal.

2. cikk

Ennek a határozatnak Magyarország a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2012. február 22-én.

a Bizottság részéről

Joaquín ALMUNIA

alelnök

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA**(2013. május 15.)****a Dánia által a koppenhágai új multiaréna finanszírozásához nyújtani tervezett SA.33728 (12/C)
sz. állami támogatásról***(az értesítés a C(2013) 2740. számú dokumentummal történt)***(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)****(EGT-vonatkozású szöveg)****(2014/297/EU)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

felhívva az érdekelt feleket, hogy a fent említett rendelkezés(ek)nek ⁽¹⁾ megfelelően tegyék meg észrevételeiket, és tekintettel észrevételeikre,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

- (1) A dán hatóságok 2011. december 7-én a prenotifikációs szakaszt követően intézkedést jelentettek be a Bizottságnak a koppenhágai új multiaréna finanszírozására vonatkozóan. A Bizottsághoz a tervezett intézkedéssel kapcsolatban két panasz érkezett, és a Bizottság 2011. december 21-én információt kért a dán hatóságoktól a panaszokban ismertetett kérdések tisztázására. A dán hatóságok 2012. február 6-án küldték meg válaszukat.
- (2) A Bizottság a 2012. március 22-én kelt levelében értesítette Dániát, hogy a támogatás tekintetében kezdeményezte az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.
- (3) A Bizottság eljárás megindításáról szóló határozatát közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. ⁽²⁾ A Bizottság felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megküldésére.
- (4) A Bizottsághoz hat érdekelt féltől érkeztek észrevételek. A Bizottság továbbította ezeket Dániának, mely lehetőséget kapott észrevételei megtételére; észrevételei a 2012. július 26-án és 2012. augusztus 15-én kelt leveleiben érkeztek meg.
- (5) A dán hatóságok további pontosításokat küldtek 2012 decemberében és 2013 januárjában. 2013 januárjában a kiválasztott üzemeltető is további pontosításokat nyújtott be. Emellett a dán hatóságok, kérésre, tisztázták az egyik dán napilap multiarénaival kapcsolatos cikkében felvetett kérdéseket.
- (6) A dán hatóságok 2013. március 6-án kelt levelükben visszavonták a bejelentésből ⁽³⁾ a Hovedstaden régiónak (nevezetesen Dánia fővárosi régiójának/Koppenhága főváros régiójának) nyújtott támogatást.
- (7) A dán hatóságok nyelvi mentességet biztosítottak és elfogadják, hogy a határozat hiteles nyelve az angol legyen.

2. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

- (8) Koppenhága városa nemzetközi színvonalú „multiarénát” tervez építeni, mely alkalmas magas színvonalú zenei, kulturális és sportrendezvények lefolytatására nemzetközi szinten. A multiaréna maximális kapacitása 15 000 ülőhely.

⁽¹⁾ HL C 152., 2012.5.30., 12. o.

⁽²⁾ Vö. 1. lábjegyzettel.

⁽³⁾ Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat 13. pontját, HL C 152., 2012.5.30., 12. o.

- (9) Koppenhágában más arénák is vannak, melyeket elsősorban labdarúgásra használnak, azonban a dán hatóságok szerint ezek az arénák nem elég rugalmasak és nem elég nagyok ahhoz, hogy nemzetközi sport-, zenei és szórakoztató rendezvényeket vonzzanak Koppenhágába. E tekintetben megemlítendő a Koppenhága központjában található „Parken” aréna (az FC Copenhagen hazai pályája, mely nagyszabású show-/koncertrendezvényeknek ad otthont és max. 45 000 néző befogadására alkalmas). A közelben más arénák is vannak, pl. a svédországi Malmöben.
- (10) A multiaréna projektben résztvevő fő felek (a továbbiakban: a felek) Koppenhága városa és a Realdania (magánalapítvány) ⁽⁴⁾. Egy másik szereplő, a By & Havn (mely Koppenhága városának 55 %-os, és a dán állam 45 %-os tulajdonában van) ingyenesen rendelkezésre bocsátja azt a földterületet, amelyen a multiarénát felépítik.
- (11) A dán hatóságok szerint – mivel a kizárólag magánkezdemenyezésre támaszkodó korábbi arénaépítési szándékok meghiúsultak – egyértelműen látható, hogy Koppenhágában csak akkor épül fel multiaréna, ha a projekt közforrásokból társfinanszírozásban részesülhet.

2.1. AZ ARÉNA FELÉPÍTÉSÉNEK FINANSZÍROZÁSA

- (12) A felek létrehozzák a közös tulajdonban álló „Arena Company” vállalkozást, melynek feladata a multiaréna felépítése és tulajdonlása, valamint az üzemeltetési megállapodás kezelése (az alábbiak alapján a multiaréna üzemeltetését egy külön üzemeltető látja el). Az építési munkákat nyílt közbeszerzési eljárás keretében ítélik oda.
- (13) A multiaréna tervezésének és felépítésének összes költsége a becslések szerint kb. 1 100 millió DKK (148 millió EUR). ⁽⁵⁾ A multiaréna-projektet a felektől származó tőkéből és külső kölcsönökből finanszírozzák. A felek egyenként 325 millió DKK-val (43,7 millió EUR-val) járulnak hozzá az Arena Company tőkéjéhez (összesen 650 millió DKK), tulajdonrészük egyenként 50 %. A 345 millió DKK (46,4 millió EUR) külső finanszírozást piaci feltételek melletti kölcsönök fedezik, melyek visszafizetési határideje 30 év. Az Elitefacilitetsudvalget ⁽⁶⁾ 15 millió DKK-val (2 millió EUR) járul hozzá a multiaréna felépítéséhez.
- (14) A By & Havn az első 40 évben ingyenesen bocsátja rendelkezésre annak a földterületnek a használati jogát, amelyen a multiarénát felépítik. A 40 év lejártá után az Arena Company piaci bérleti díjat fizet.

2.2. AZ ARÉNA ÜZEMELTETÉSE ÉS HASZNÁLATA

- (15) Az Arena Company kezeli az üzemeltetési megállapodást, bár a multiaréna üzemeltetését ténylegesen egy külön üzemeltető látja el, akit nyílt és átlátható közbeszerzési eljárás keretében választottak ki. ⁽⁷⁾ Az üzemeltető köteles biztosítani, hogy a multiarénához való hozzáférés megkülönböztetés nélkül és piaci árakon mindenki előtt nyitott legyen.
- (16) A közbeszerzési eljárást követően a Live Nation Entertainment csoport dániai részlege nyerte meg az aréna üzemeltetésének jogát 30 évre. A Live Nation Entertainment csoport a világ legnagyobb zenei és szórakoztatóipari vállalata, az egyes területeken helyi vállalkozásokon keresztül működik.
- (17) Az üzemeltető az aréna üzemeltetési jogának fejében rögzített éves bérleti díjat ^(*)[...] ⁽⁸⁾ összegben (a megtartott rendezvények számától független rögzített összeg) és egy változó bérleti díjat [...] köteles fizetni az Arena Company vállalkozásnak. Az üzemeltetőnek továbbá a lízingszerződés értelmében [...] összeget kell fizetnie, vagyis gyakorlatilag az üzemeltető fizeti az aréna összes változó költségét.

⁽⁴⁾ A Realdania, bár befektetései megtérülésére törekszik, nem profitmaximalizáló vállalkozás, hanem emberbarát alapítvány, mely működésének céljaként „az életminőség épített környezetben keresztül, közjót szolgáló javítását” jelöli meg (lásd a www.realdania.dk honlapot).

⁽⁵⁾ Az 1 100 millió DKK összköltség tartalmazza a kölcsönök kamatait, valamint a 2015-ig előirányzott árak és bérek indexálását.

⁽⁶⁾ Az Elitefacilitetsudvalget egy bizottság, melynek feladata a sportlétesítmények nemzetközi színvonalra történő fejlesztése abból a célból, hogy a létesítmények otthont adhassanak nemzetközi szintű sportrendezvényeknek. A bizottságot részben a dán állam finanszírozza.

⁽⁷⁾ A dán hatóságok megerősítették, hogy az üzemeltetési megállapodást illetően a közbeszerzési eljárás átlátható, objektív és megkülönböztetés-mentes, valamint hogy az egyes részszerződések súlyát előre meghatározták és az értékelés szempontjából az ár fontos feltétel.

^(*) [...] A kapcsolatos zárójelekben szereplő információ szakmai titoktartási kötelezettség alá esik.

⁽⁸⁾ A szerződéses időszak első évében fizetendő éves bérleti díj összege [...], vagy a lízingszerződésben (lásd az 1.1. klauzult) meghatározott képlettel kiszámított másik összeg, a szerződéses időszak első évében az éves bérleti díj évi [...] összeg lesz, ezt követően pedig az éves bérleti díjat évente indexálják, lásd a lízingszerződés 8. klauzuláját.

- (18) Az Arena Company parkolási bevétellel is rendelkezik majd, a dán hatóságok biztosították, hogy a parkolást érintő összes megállapodást üzleti alapon tárgyalták és kötötték meg. A tervek szerint a külső finanszírozás és az üzemeltető által fizetett bérleti díj összekapcsolódik, a bevétel fedezheti a külső finanszírozást.
- (19) Az üzemeltetés első 10 évére a nemzeti sportszövetség, a DIF ⁽⁹⁾ évente 5 millió DKK (672 000 EUR) működési támogatást nyújt. Ennek fejében a DIF jogot kap arra, hogy a multiarénát nemzetközi sportbajnokságokra és más sportrendezvényekre használja. A dán hatóságok szerint a DIF az aréna használatáért piaci bérleti díjat fizet az üzemeltetőnek.

2.3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK OKAI

- (20) A hivatalos vizsgálat megindításáról szóló határozatban a Bizottság megállapította, hogy egyik szinten (az építés, az üzemeltetés és a használat szintjén) sem zárható ki a szelektív gazdasági előny, következésképpen a projekt állami támogatást tartalmaz. Továbbá, a multiaréna közforrásokból történő társfinanszírozása valószínűleg torzíja a versenyt, vagy legalább azzal fenyeget, és nem zárható ki a tagállamok közötti versenyre és kereskedelemre gyakorolt hatás. A Bizottság ebben a szakaszban azt is kétségbe vonja, hogy a tervezett projekt összeegyeztethetőnek tekinthető a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával a lehetséges támogatás mindhárom szintjén (építés, üzemeltetés és használat).

3. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (21) A Bizottsághoz a tervezett intézkedéssel kapcsolatban két panasz érkezett, mindkettő szerint a multiaréna-projekt torzíja a versenyt a szórakoztatóiparban, vagy azzal fenyeget, különösen a kereskedelmi, közepes és nagyméretű, élő szórakoztató rendezvények terén, és érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, mivel az üzemeltető más tagállamokban működő más arénaüzemeltetőkkel fog versenyezni.
- (22) A multiarénát támogató észrevételek a Koppenhága régióban működő érdekeltektől érkeztek: i. Sport Event Denmark (non-profit szervezet); ii. Team Danmark (a dán élsport fejlesztéséért felelős öngazgató közintézmény); és iii. Horesta és Wonderful Copenhagen (turisztikai szervezetek).
- (23) A panaszosok egyike szerint a projekt a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatást tartalmaz, mivel torzító hatást gyakorol a közepes és nagyméretű, kereskedelmi élő rendezvényeknek otthont adó (többek között Svédország, sőt Németország szomszédos részein működő) létesítmények közötti versenyre, amit súlyosbítana a vertikális kizárás veszélye [...]. A panaszos kétségbe vonja a dán hatóságok azon állítását is, miszerint csak kisebb átfedés lesz a meglévő létesítményekkel, és a multiaréna túlnyomórészt olyan rendezvényeket vonz Koppenhága-ba, melyeket a meglévő létesítményekben nem lehet megtartani.
- (24) A másik panaszos rámutat az Öresund régió rendezvénypiacán zajló versenyre gyakorolt hátrányos hatásokra is, különösen a nemzetközi művészek koncertjeit tekintve, és aggályokat fogalmaz meg az aréna üzemeltetésére kiírt közbeszerzési eljárásban.
- (25) További észrevételek érkeztek azt követően, hogy az egyik dán napilapban megjelent egy cikk a multiarénáról.

4. DÁNIA ÉSZREVÉTELEI

- (26) A dán hatóságok fenntartják, hogy a tervezett intézkedés nem tartalmaz állami támogatást, mivel a Bizottság korábbi gyakorlata szerint bizonyos feltételek mellett az infrastruktúrának nyújtott támogatás nem feltétlenül tekinthető a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, és az állami támogatás fennállásának kérdését külön-külön kell értékelni az érintett különböző szintek (tulajdonos, üzemeltető és használók) tekintetében.
- (27) A dán hatóságok érvelésüket arra építik, hogy véleményük szerint nem áll fenn gazdasági előny, és a projektben résztvevő felek egyike sem élvez pénzügyi előnyt, akár közvetlen, akár közvetett formában a közforrásokból történő társfinanszírozás következtében.

⁽⁹⁾ A DIF 61 sportszövetséget átfogó ernyőszervezet, összesen több mint 1,6 millió taggal, kb. 10 700 sportszövetségben. A DIF, amellyel, hogy az élsportért és a tömegsportért egyaránt felelős, egyben a Dán Nemzeti Olimpiai Bizottság is, és ezáltal felelős a dán részvételért az olimpiai játékokon.

- (28) A dán hatóságok érvelése szerint, ha megállapítást nyer, hogy a multiaréna-projekt állami támogatást tartalmaz, akkor a projektet a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint összeegyeztethetőnek kell nyilvánítani. A dán hatóságok szerint különösen a következőket kell figyelembe venni:
- Piaci hiányosság áll fenn (a projektet nem lehetne közforrásokból történő társfinanszírozás nélkül megvalósítani).
 - A közforrásokból történő társfinanszírozás a projekt megvalósításához szigorúan szükséges mértékre korlátozódik.
 - A forrásokat kizárólag a létesítmény megvalósítására (felépítésére) használják fel, mivel az azt követő művelet piaci feltételek mellett történik.
 - Az ilyen létesítmény felépítése tipikus példa az állam lakosság felé fennálló kötelezettségére, és
 - mivel különböző létesítményeket biztosít, a multiaréna csak nagyon korlátozott mértékben versenyez olyan rendezvényekért, amelyeket feltételezhetően más koppenhágai létesítményekben tartottak volna meg.
- (29) A dán hatóságok megküldték egy független gazdasági tanácsadó, a Copenhagen Economics jelentését is, mely ismerteti a multiaréna versenyre és kereskedelemre gyakorolt pozitív és negatív hatásait. A jelentés összefoglaló következtetése szerint a közforrásokból történő társfinanszírozás jelentősen növeli a gazdasági jólétet, és versenyellenes hatásai csak kismértékűek, vagy inkább elhanyagolhatóak.
- (30) Emellett a dán hatóságok, kérésre, tisztázták az egyik dán napilap multiarénával kapcsolatos cikkében felvetett kérdéseket.

5. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

5.1. A TÁMOGATÁS FENNÁLLÁSA A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (1) BEKEZDÉSÉNEK ÉRTELMÉBEN

- (31) A Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése szerint: „*a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzíja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.*”
- (32) Annak érdekében, hogy állami támogatásnak minősüljön, a bejelentett projektnek a következő kumulatív feltételeket kell teljesítenie: 1) a támogatást állami forrásokból kell nyújtani, 2) gazdasági előnyt kell nyújtania vállalkozásoknak, 3) az előnynek szelektívnek kell lennie és torzítnia kell a versenyt vagy azzal kell fenyegetnie, és 4) az intézkedésnek érintenie kell a Közösségen belüli kereskedelmet.
- (33) Azon követelmény, miszerint a támogatást állami forrásokból kell nyújtani és a támogatásnak az államnak kell betudhatónak lennie, ebben az esetben egyértelműen teljesül, mivel Koppenhága városa és a többi közhatóság (a részletesebb ismertetést lásd lent) a projekthez közvetlen támogatással járulnak hozzá és biztosítják a földterületet, amelyen az aréna felépül. Az ilyen közhatóságok az állam részét képezik, forrásaik ezért az államnak tudhatók be.
- (34) A multiaréna építésének állami finanszírozása támogatást képezhet, amennyiben bizonyos gazdasági tevékenységeket szelektív előnyben részesít. E tekintetben a Bíróság *Leipzig/Halle* repülőtér ügyben hozott ítélete⁽¹⁰⁾ szerint a kereskedelmi tevékenységek számára történő infrastruktúraépítés finanszírozása állami támogatást képez, amennyiben teljesül a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett összes feltétel. A Bíróság értékelése alapján az infrastruktúra későbbi használatának gazdasági jellege határozza meg a létesítmény jellegét. Ebben az esetben az arénát arra használnák, hogy a piacon szolgáltatásokat nyújtsanak, azaz valamilyen gazdasági tevékenységet végeznének. Következésképpen elemezni kell, hogy fennáll-e állami támogatás a projektben résztvevő különböző szereplők tekintetében.

Az aréna megépítése

- (35) A dán hatóságok elismerik, hogy a multiaréna-projekt kizárólag piaci szereplőkkel nem valósult volna meg, és hogy a megvalósításához szükséges a közforrásokból történő társfinanszírozás, ahogy azt a multiaréna felépítésére irányuló, de a szükséges források hiánya miatt megghiúsult 2009. évi kísérlet is mutatja.⁽¹¹⁾

⁽¹⁰⁾ A C-288/11. sz. *Mitteldeutsche Flughafen AG és Flughafen Leipzig-Halle GmbH kontra Bizottság* ügyben hozott 2012. december 19-i ítélet.

⁽¹¹⁾ 2009-ben Koppenhága városa közbeszerzési eljárást indított, melyben előnyös kölcsönt kínált a magánfelek számára a multiaréna felépítéséhez. A nyertes vállalkozás nem tudta biztosítani a szükséges további forrásokat, és ezért az eljárást 2010 márciusában megszüntették.

- (36) Azon követelmény, miszerint a támogatást állami forrásokból kell nyújtani és a támogatásnak az államnak kell betudhatónak lennie, ebben az esetben – tekintettel a Koppenhága városa által nyújtott finanszírozásra és a (Koppenhága városa és a dán állam tulajdonában álló) By & Havn által nyújtott földterületre – egyértelműen teljesül. Koppenhága városa és a dán állam egyértelműen közhatóságok, melyek az állam tulajdonában és/vagy ellenőrzése alatt álló forrásokat használnak.
- (37) A bizonyítottan legalább részben a dán állam által finanszírozott Elitefacilitetsudvalget (egy bizottság, amelynek célja sportlétesítmények nemzetközi színvonalra történő fejlesztése, hogy nemzetközi szintű sportrendezvényeknek tudjanak otthont adni) által (a multiaréna felépítéséhez) nyújtott támogatás is állami forrást képez. Az Elitefacilitetsudvalget alapszabályát a Kulturális Minisztérium határozza meg, mely a finanszírozási időszakban szerződéses viszonyban áll e bizottsággal. Ezért a bizottság műveletei – a dán államtól kapott finanszírozás tekintetében, amelyet a feladatai teljesítése során használ fel/nyújt támogatásként – az államnak tudhatók be.
- (38) Az aréna felépítéséhez nyújtott állami forrás – ideértve a földterület rendelkezésre bocsátását és az Elitefacilitetsudvalget által nyújtott támogatást – gazdasági előnyt nyújt az Arena Company (a multiaréna tulajdonosa) számára, mivel szükséges az aréna felépítéséhez, ami piaci feltételek mellett nem lett volna megvalósítható. Mivel az érintett források nyilvánvalóan állami források, és a támogatás nyújtásáról való döntés az államnak tudható be, az állami támogatásra vonatkozó összes további feltétel teljesül (lásd ezután a versenyre torzulásának és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás vizsgálatát). Következésképpen az állami hozzájárulás az Arena Company számára nyújtott állami támogatást képez.
- (39) Ugyanakkor a dán hatóságok szerint a DIF-től származó támogatások nem állami forrásokból származó kifizetések. A DIF jövedelmének nagy részét a dán államtól (a dán szerencsejáték-piacból befolyt jövedelmekből) származó éves támogatások teszik ki, másik része azonban más (nem állami) forrásokból származik. A DIF szabályainak megfelelően a közhatóságoknak sem az igazgató szervek megválasztására, sem a DIF igazgatószervei általi döntések meghozatalára nincsen befolyása. Ezért a DIF által meghozott döntésre sem a dán államnak, sem más közszervnek semmilyen befolyása nincs. Továbbá, a DIF éves összeget fizet azért a jogért, hogy az arénát saját érdekében álló rendezvényekre használhassa, a DIF arra vonatkozó saját döntésének megfelelően, hogy megállapodást kössön az aréna használatának jogáért történő fizetésről. Következésképpen, a dán hatóságok véleményével összhangban a DIF által kifizetett összegek nem tudhatók be az államnak és ezért nem tekinthetők a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett támogatásnak.

Az aréna üzemeltetése

- (40) Az aréna üzemeltetésére közbeszerzési eljárást írtak ki, mely a dán hatóságok szerint teljes mértékben figyelembe vette az uniós közbeszerzési szabályokat, az üzemeltetőt nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes közbeszerzési eljárás keretében választották ki, melyben az ár (pénzügyi és gazdasági feltételek) kb. 75 %-os súllyal szerepelt. Valamennyi érdekelt fél egyenlő eséllyel tehetett ajánlatot az üzemeltetési szerződésre, melyet a legjobb ajánlatot benyújtónak ítélték oda.
- (41) Az eljárás 2011 áprilisában indult és széles körben meg lett hirdetve. ⁽¹²⁾ Ennek keretében az összes érdekelt fél számára a projektet bemutató nyílt napot is rendeztek Koppenhágában.
- (42) Valamennyi érdekelt félnek tájékoztatót és előminősítési kérdőívet küldtek. ⁽¹³⁾ Az előminősítési kérdőívet beküldő összes fél megfelelt a projektpartnerek követelményeinek és felkérést kaptak arra, hogy 2011 júniusában vegyenek részt a közbeszerzési eljárás 1. szakaszában. Az 1. szakaszban három ajánlat érkezett, ezekből két ajánlattevő került be a 2. szakaszba, akik ajánlataikat ezt követően küldték meg. E két ajánlat elbírálása alapján kötötték meg a szerződést a (Live Nation Entertainment részét képező) Danish Venue Enterprise vállalkozással. ⁽¹⁴⁾ A bírálati szempontok közé tartozott a pénzügyi ajánlat, a jogi vonatkozások, a létesítményekre vonatkozó követelmények, a szolgáltatások és a megvalósíthatóság, valamint a kockázat. Mindkét ajánlat erős volt, azonban a nyertes üzemeltető a legtöbb szempont tekintetében magasabb pontszámot kapott, emellett fix lízingdíjat kínált, mely jelentősen magasabb volt a másik ajánlattevőénél.
- (43) A kiválasztott üzemeltető [...] összegű éves fix díjból és [...] összegű változó díjból álló bérleti díjat fizet. Az üzemeltetőnek továbbá a lízingszerződés értelmében [...] összeget kell fizetnie, vagyis gyakorlatilag az üzemeltető

⁽¹²⁾ Az eljárás a vezető nemzetközi és a dán médiában közzétett hirdetésekkel kezdődött: The New York Times, The Times, Børsen, Licitation, Byggeriets Dagblad, Berlingske Tidende és Politiken.

⁽¹³⁾ A részvételre felkérték az összes helyi üzemeltetőt, mint pl. a Tivolit, a Bella Centert, a Malmö Arénát és a Parkent, azonban egyikük sem vett részt a versenyben.

⁽¹⁴⁾ A Live Nation Entertainment csoport a világ legnagyobb élőzenei és szórakoztatóipari vállalata. Tevékenységei elsősorban showműsorok reklámozására, a létesítmények kezelésére és üzemeltetésére, valamint jegyárutási szolgáltatásokra terjednek ki. A Live Nation Entertainment az egyes területeken helyi vállalkozásokon keresztül működik. Dániában a vállalkozás a Live Nation Denmark ApS vállalkozáson keresztül működik.

fizeti az aréna összes változó költségét, ideértve a karbantartást is. A lízingmegállapodást [...] évre kötötték (valamennyi ajánlatnak legalább 25 évre kellett szólnia; az üzemeltető kijelentette, hogy ebben az üzletágban nem szokatlanok a 20–30 évre megkötött hosszú távú szerződések).

- (44) Bár ezek a tényezők az infrastruktúra üzemeltetéséhez szükséges minimumra korlátozzák a kiválasztott üzemeltetőnek nyújtott előnyt, nem zárható ki az új aréna üzemeltetőjének nyújtott előny. Tekintettel azonban arra, hogy az ilyen támogatás a lenti érvelés alapján a belső piaccal összeegyeztethető lenne, nem szükséges véglegesen határozni a támogatás fennállásáról.

Az aréna használata

- (45) A lízingmegállapodás szerint az üzemeltetőnek biztosítania kell, hogy a multiaréna nyitva áll a használók és a tevékenységek széles köre (hangsúlyozottan az élő szórakoztató műsorok, a kulturális és sportrendezvények) előtt, és – az aréna multifunkcionális jellegét biztosítandó – nem részesíthet előnyben semmilyen tevékenységtípust. Annak biztosítása érdekében, hogy az aréna használói piaci díjakat fizessenek, a lízingmegállapodás szerint „a használatért felszámolt díjaknak az adott használatért a piacon fizetendő ésszerű díjaknak kell lenniük” ⁽¹⁵⁾. Az arénaidő szintén nem osztható ki túlnyomó mértékben bizonyos „kiemelt” használóknak. Az aréna multifunkcionális, mindenki előtt nyitott, fogoly ügyfél nincsen.
- (46) A lízingmegállapodás továbbá kimondja, hogy a használatért felszámolt díjaknak az adott használatért a piacon fizetendő ésszerű díjaknak kell lenniük. Továbbá, az üzemeltető magánvállalkozás, melynek fedeznie kell költségeit és nyereségesnek kell lennie, és amely gazdasági alapon szabadon szabhatja meg árait, és nem tehet különbséget a használók között.
- (47) Az aréna bérlete a használók számára akkor képezhet támogatást, ha a használók a Szerződés 107. cikke értelmében vett vállalkozásoknak tekinthetők, és amennyiben az általuk fizetett díj alacsonyabb a normális piaci feltételek mellett hasonló infrastruktúra használatáért fizetendő díjnál. A nem szakmai használók nem minősülnek a Szerződés 107. cikke értelmében vett vállalkozásnak. Ebben az esetben azonban, tekintettel arra, hogy az ilyen támogatás a lenti érvelés alapján a belső piaccal összeegyeztethető lenne, nem szükséges véglegesen határozni a támogatás fennállásáról.

A versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás

- (48) Az arénát többcélú arénának tervezik, mely számos magas színvonalú (zenei, kulturális és sport) rendezvénytípusnak ad otthont nemzetközi szinten. Mivel az ilyen típusú nemzetközi rendezvények szervezésének piaca nyitott a helyszínt biztosítók és a rendezvényszervezők között, feltételezhető, hogy érinti a tagállamok közötti versenyt és kereskedelmet, figyelembe véve a tervezett multiaréna helyszínét (mely közvetlen közelségben van dél-Svédországhoz és elérhető autóval vagy vonattal), és azt, hogy Koppenhágában és a közeli városokban (más tagállamokban is) más arénák is vannak.
- (49) Továbbá, a Törvényszék a hollandiai Ahoy komplexum ügyben hozott végzésében megállapította, hogy nem indokolt az ilyen létesítmények használatának piacát az adott tagállam területére korlátozni. ⁽¹⁶⁾ Ezért a Bizottság a vizsgálatot megindító határozatában úgy véli, hogy az arénának nyújtott támogatás potenciálisan érinti a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet.

5.2. ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG

- (50) A dán hatóságok érvelése szerint, ha az intézkedésről megállapítják, hogy az állami támogatásnak minősül, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint összeegyeztethetőnek kell nyilvánítani. Annak érdekében, hogy a Bizottság egy tervezett intézkedést ezen eltérés szerint összeegyeztethetőnek nyilvánítson a belső piaccal, a Bizottság megvizsgálja, hogy az intézkedés közös érdekű politikai célkitűzést valósít-e meg, szükséges és arányos-e, és nem okozza-e a verseny indokolatlan torzulását.
- (51) A közös érdekű politikai célkitűzés megvalósítását illetően a Bizottság megállapítja, hogy a sport- és más nyilvános rendezvényeknek otthont adó létesítmények építése, és a közjót szolgáló különböző tevékenységek támogatása állami kötelezettségnek tekinthető, különösen a sportról szóló amszterdami nyilatkozat és a Szerződés

⁽¹⁵⁾ E tekintetben, bár akármelyik fél – az aréna gyakori vagy visszatérő használója vagy bérlője, vagy az aréna bármelyik szponzora vagy üzleti partnere – részesedhet előnyben, az ilyen előnyöket pl. [...] kínálják, és az aréna összes hasonló használója számára átlátható, egyenlő és megkülönböztetéstől mentes módon kell nyújtani, vagyis nem jelenti azt, hogy kiemelt használók előnyös elbánásban részesülhetnek.

⁽¹⁶⁾ T-90/09. sz. *Mojo Concerts BV és Amsterdam Music Dom Exploitatie BV kontra Európai Bizottság* ügy, a Törvényszék 2012. január 26-i végzése, 45. pont.

165. cikke fényében, mely szerint „Az Unió a sport sajátos természetére, az önkéntes részvételen alapuló szerkezeti sajátosságaira, valamint a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére tekintettel hozzájárul az európai sport előmozdításához”.

- (52) A sportrendezvényeken kívül az arénát kulturális rendezvényekre (koncertek, showműsorok) is használni fogják, és mint ilyen, hozzájárul a Szerződés 167. cikke (4) bekezdésében említett kulturális sokszínűség előmozdításához. Emellett hozzájárul az általános közjóhoz azáltal, hogy szélesíti a kulturális kínálatot és pozitív hatást gyakorol a gazdasági növekedésre és a foglalkoztatásra.
- (53) Mivel az aréna a lakosság számára szélesebb hozzáférést és több lehetőséget biztosít a sport és a kultúra területén, és tekintettel az aréna multifunkcionális jellegére, valamint arra, hogy Koppenhágában nincs kapacitás és/vagy hiányoznak a megfelelő létesítmények a sport- és kulturális rendezvények lefolytatására, Koppenhága városa teljesíti a lakossággal szemben fennálló kötelezettségét azáltal, hogy lehetővé teszi az arénaprojektet, és ezáltal további kulturális, zenei és sportrendezvényeket vonz Koppenhágába. Az aréna megvalósítása ezért közös érdekű politikai célkitűzést szolgál.
- (54) Az eljárás alatt a dán hatóságok visszavonták a bejelentésből a Hovedstaden régióknak nyújtott támogatást. A tervezett intézkedés szükségességét és arányosságát illetően a dán hatóságok az eljárás során igazolták, hogy szükség van a multiaréna további kapacitására, és azt is, hogy a meglévő arénák kapacitása nem elegendő, és a meglévő arénák nem tudnak otthont adni bizonyos rendezvénytípusoknak (például a meglévő többi aréna Koppenhágában vagy nem elég rugalmas vagy elég nagy méretű ahhoz, hogy nemzetközi sport-, zenei vagy szórakoztató rendezvényeket vonzzon Koppenhágába). Az új multiaréna ezért csak nagyon korlátozott mértékben versenyezne olyan rendezvényekért, amelyeket egyébként feltételezhetően más koppenhágai létesítményekben rendeznének meg, mivel a multiaréna számos olyan új rendezvénynek biztosít létesítményeket, amelyeket jelenleg nem lehet Koppenhágában megrendezni, ezáltal növelve a rendezvények számát (a részleteket lásd lent).
- (55) Bár Koppenhágában és a közeli városokban (ideértve más tagállamokat is) vannak más arénák, a Bizottság úgy véli, hogy Dánia – legalábbis bizonyos rendezvénytípusokat illetően – bebizonyította a kapacitáshiányt, és megerősítette, hogy az új aréna inkább kiegészíti, nem pedig helyettesíti a meglévő arénákat. A dán hatóságok azt is ismertették, hogy az új aréna valószínűleg inkább növelni fogja a kulturális, zenei és sportrendezvények kínálatát, nem csupán alternatív helyszínt kínál a meglévő létesítmények helyett.
- (56) A multiarénát nagyszabású fedett kulturális, zenei és sportrendezvényekre használják majd. Rugalmas létesítményei alkalmasak lesznek sportrendezvények, bajnokságok, koncertek, kulturális rendezvények, kongresszusok, kiállítások stb. lebonyolítására, az aréna sportrendezvényeken 12 500, zenei rendezvényeken 15 000 látogatót képes fogadni. Labdarúgó-mérkőzések nem rendezhetők a multiarénában.
- (57) A Koppenhágában meglévő további létesítmények közé tartozik a Koppenhága központjában található nemzeti labdarúgó-stadion, a Parken (az FC Copenhagen hazai pályája, melyet nagyméretű showműsorokra/koncertekre is használnak és amely 45 000–50 000 néző befogadására képes), valamint a koppenhágai Forum Copenhagen (fedett létesítmény), melyet elsősorban találkozókra és kiállításokra használnak.
- (58) A Parken elsősorban labdarúgó-stadion, és mint ilyen nem áll versenyben az új fedett multiarénával, melynek nincs kapacitása labdarúgó-mérkőzések lefolytatására. Kisebb mértékben a Parken koncerteknek is otthont ad, kapacitását tekintve azonban elsősorban nagyszabású stadionturnékat vonz, gyakran 40 000–50 000 néző számára. A Parken átalakítható fűtött fedett arénává is, ennek ellenére elsősorban labdarúgó-mérkőzésekre használják. A Parken 2007–2011 között a korábbi program alapján 19 koncertnek adott otthont, kb. 34 000 látogatóval. Ezért kézenfekvő a megállapítás, miszerint a Parkenben megrendezett koncertek átlagosan több mint kétszer annyi látogatót vonzzanak, mint amennyi a multiarénára tervezett maximális kapacitása. Továbbá, a Live Nation Denmark szerint 2013-ban [...] koncertturnét terveztek a Parkenbe, ezekből [...] kifejezetten stadionturné, melyek igen nagy számú, gyakran 40 000–50 000 fős közönséget vonzanak, ami jóval meghaladja a multiaréna kapacitását. A stadionturné a gyengébb jegyeladás miatt valószínűleg nem látogatnak arénákba, emellett nem vonzó az sem, hogy egy egyszeri stadionfellépés helyett több arénafellépést tartsanak meg.
- (59) A Koppenhága központjában található másik létesítmény a Forum, egy régebbi koncert és kiállítási (fedett) létesítmény. A Forum 8 500 ülőhellyel vagy 10 000 állóhellyel rendelkezik, és számos, a Forum számára megfelelő rendezvény kevésbé lenne vonzó az új multiaréna számára, mivel az aréna kapacitásának kihasználtsága túl

alacsony lenne. Eltérőek a fizikai jellemzők is, mivel a Forumot az 1920-as években építették fel, igen nagy padlófelülettel, ami megfelelő helyszínné teszi a közönség mozgásával járó találkozók és kiállítások megrendezésére, azonban kevésbé alkalmas koncertekre, különösen pedig sportrendezvényekre.

- (60) Ezért az új multiaréna, a Forum és a Parken jelentősen eltér egymástól kapacitás és rugalmasság tekintetében, következésképpen a három létesítmény egymást csak nagyon korlátozott mértékben helyettesíti. Ezen eltérő jellemzők miatt az új multiarénának a Koppenhágában meglévő létesítményekre gyakorolt versenyhatása, valamint a rendezvények e létesítményekben való lebonyolításának valószínűsége korlátozott.
- (61) Az új multiarénához hasonló jellemzőkkel rendelkező meglévő létesítmény inkább a svédországi Malmö Arena, és a dániai Herningben (Jutland) található Jyske Bank Boxen (Koppenhágától néhány száz kilométerre). A dán hatóságok szerint az utóbbi igazgatója inkább az új arénával való együttműködésben lát lehetőséget a jelentős rendezvények Dániába vonzására.
- (62) Tekintettel az új multiaréna Malmö Arénára gyakorolt versenyhatására, a következőket vettük figyelembe. Bár Malmö földrajzilag közel van, egy másik országban található, melyet Dániától tenger választ el, és díjköteles hídon közelíthető meg. A Malmö Arena többcélú aréna (bár elsődlegesen sportarénának tervezték), sportrendezvények esetében 13 000 férőhellyel, koncertek esetében kb. 15 500 férőhellyel rendelkezik, hasonlóan a koppenhágai új multiarénához.
- (63) A Malmö Arena rendezvényeit tekintve a 2012. évi és 2013. évi program alapján az ott megrendezett vagy megrendezendő rendezvények jelentős hányada svéd vagy helyi orientáltságú. Először is, a Malmö Arena a helyi jégkorong-csapat hazai arénája, melyben évente 25 mérkőzésre kerül sor. Másodszor, a korábbi programszervezés (2012 ősze) alapján a Malmö Arénában megrendezett legtöbb koncert és show svéd közönséget céloz meg, amit az is alátámaszt, hogy a honlapjának dán nyelvű verzióján csak nagyon kevés rendezvényt hirdetnek (a 2012. év őszi programjának 14 rendezvényéből 4-et). A dán nyelvű honlapon meghirdetett 4 rendezvényből ugyanakkor 3 dán létesítményeket is érintő koncertturné része volt. Ez azt is jelenti, hogy a szervezők nem feltétlenül tekintik a koppenhágai létesítményeket a Malmö Arena helyettesítőjének, épp ellenkezőleg, vonzó lehet mindkét városban fellépni.
- (64) A 2013. évi program hasonló jellegzetességeket mutat 48 beütemezett rendezvénnyel, melyek közül 6 showműsort/koncertet a Malmö Arena honlapjának dán nyelvű változatán is meghirdettek (ezekből egy showműsor Koppenhágában is megrendezésre kerül, a koncertek közül kettőt már megrendeztek a turné első részéig Koppenhágában, a másik showműsor az Eurovíziós Dalfesztivál, melyet Svédországban tartanak meg, mivel Svédország nyerte a 2012. évi fesztivált). Továbbá, a Live Nation Entertainment Malmö Arénában megtartott rendezvényei utáni jegyeladásai azt mutatják, hogy a Malmöben megrendezett nemzetközi koncerteken résztvevő dánok aránya alacsony.
- (65) Tekintettel arra, hogy a Malmö Arena egy másik országban helyezkedik el, ami bizonyos akadályokat hordoz, pl. hídhasználati díj, eltérő nyelv, valuta és kulturális különbségek, és tekintettel a Malmö Arena fogoly ügyfelére és arra a tényre, hogy sok rendezvény helyi vagy svéd orientáltságú, a Malmö Arénában megtartott legtöbb rendezvény esetében nem valószínű, hogy azokat nem svéd létesítményben tartanák meg, ezért valószínűleg a rendezvények csak nagyon kis hányada lenne kitéve a koppenhágai új multiaréna versenyének. Ezért annak kockázata, hogy a Malmö Arena a koppenhágai új multiarénával szemben rendezvényeket veszít el, vagy azokért a multiarénával versenyeznie kell, inkább alacsonynak tekintendő, ezért az új multiaréna versenyhatása várhatóan korlátozott a Malmö Arena tekintetében is.
- (66) Másfelől, a dán hatóságok szerint az új multiaréna várhatóan új rendezvényeket vonz, melyeket máskülönben nem lehetett volna Koppenhágában vagy a régióban megtartani, amiből pl. a Parken, a Jyske Bank Boxen és a Malmö Arena is profitálhat. Az olyan nagyszabású sportrendezvények, mint az úszó-, jégkorong- és kézilabda-világbajnokságok jellemzően több létesítményt vesznek igénybe, és az új multiarénával Dánia és a régió várhatóan jóval nagyobb eséllyel pályázhat társszervezőként ilyen sportrendezvényekre vagy más rendezvényekre, amelyeket csak akkor érdemes megtartani, ha azokat egyéb okokból (pl. eltérő vonzáskörzetek) két dán létesítményben rendezik meg.
- (67) A kiválasztott üzemeltető, a Live Nation Denmark, megerősítette, hogy a továbbiakban is igénybe fogja venni rendezvényei számára a térség más létesítményeit, figyelembe véve a közönség meghatározott létesítmény iránti igényeit és saját igényeit, melyekkel a showműsorok gazdaságilag életképesse tehetők, és ezért nem részesítheti előnyben a saját létesítményeit. Erre példa, hogy a Live Nation egyike a londoni O₂ Arena elsődleges

szolgáltatóinak, bár a létesítmény üzemeltetését egy másik üzemeltető látja el. A létesítmény üzemeltetőjeként a kiválasztott üzemeltető abban is érdekelt, hogy létesítményét a lehető legtöbb napra foglalják le, amiből jövedelemre tesz szert, ezért mindent megtesz annak érdekében, hogy létesítményét más rendezvényszervezők rendelkezésére bocsássa. Az üzemeltetési szerződés szerint az üzemeltető nem utasíthatja el más rendezvényszervezők hozzáférését a multiarénához, és kötelezi magát arra, hogy a multiarénát a használók rendelkezésére bocsátja piaci díjon anélkül, hogy meghatározott vállalkozásokat előnyben részesítene.

- (68) Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy Dánia bebizonyította, hogy Koppenhágában további kapacításra van szükség, és hogy az új multiaréna további kapacitással egészíti ki a meglévő arénákat, és növelni fogja a Koppenhágában megrendezhető rendezvények kínálatát, ami jelentősen javítja a lakosság ilyen rendezvényekhez való hozzáférését a térségben. A régióban meglévő létesítmények és az új multiaréna közötti átfedés is korlátozottnak tekintendő, ezért nem valószínű, hogy az új létesítmény belépése egy régióbeli meglévő létesítmény kilépéséhez vezetne, mivel az új multiaréna inkább kiegészíti, nem pedig helyettesíti a meglévő arénákat. A vertikális kizárás, valamint a versenyellenesen alacsony árak meghatározásán keresztüli versenytorzulás szintén valószínűtlen. Bármilyen lehetséges vertikális kizárást illetően – amint az már fentebb említésre került – a multiaréna üzemeltetője szerződésben kötelezi magát az egyenlő hozzáférés biztosítására, és nincs lehetősége arra, hogy elutasítsa más rendezvényszervezők hozzáférését az arénához, mivel az ilyen magatartással a saját pénzügyi életképességét veszélyezteti.
- (69) A közforrásokból történő társfinanszírozás nélkül a projekt nem lenne megvalósítható, mivel az állami hozzájárulás nélkül nem állna rendelkezésre elég forrás a multiaréna-projekt finanszírozására, amit a dán hatóságok megerősítettek és amit Koppenhága városának korábbi, az aréna felépítésére irányuló kísérletei is bizonyítanak. A tervek már egy évtizede léteznek, és Koppenhága városa üdvözölte volna bármely magánbefektető megjelenését, aki a multiarénát kizárólag piaci feltételek mellett építette volna fel, azonban ilyen befektető nem jelent meg, amit pl. a fent ismertetett, 2009. évi kísérlet példája is szemléltet.
- (70) Az állam hozzájárulása a hiányzó – vagyis a piacon meg nem található – forrásokra korlátozódik, összege 325 millió DKK (43,7 millió EUR), ami a multiaréna teljes tervezési és építési költségének kb. 30 %-át teszi ki. Ennek fejében az állam 50 %-ban az Arena Company tulajdonosa, mely vállalkozás feladata a multiaréna felépítése, annak tulajdonlása és az üzemeltetési megállapodás kezelése, a multiaréna üzemeltetését viszont – a fentiek alapján – egy másik üzemeltető látja el.
- (71) A multiaréna lehetséges alternatívái – vagyis egy kisebb aréna vagy egy azonos kapacitású, kevésbé költséges aréna – nem valósítanak meg a projekt kívánt célkitűzéseit. Egy kisebb aréna nem pótolná a multiaréna tervezett kapacitásával és rugalmasságával rendelkező létesítményt. Az új multiaréna ezért egy olyan hiányt pótol, melyet egy kisebb kapacitással rendelkező kisebb aréna nem tudna fedezni. Egy kisebb aréna esetében ugyanakkor várhatóan nagyobbak lennének a versenyre gyakorolt hatások, mivel az kevésbé térne el a meglévő létesítményektől.
- (72) Ami egy olcsóbb és kevésbé igényes arénát illeti, megemlítenéd, hogy a Realdania finanszírozása érdekében magas építészeti igényeknek kell megfelelni. Koppenhága városa is magas építészeti és esztétikai igényeket támaszt azon térség új fejlesztéseivel kapcsolatban, ahol az aréna is felépül. Továbbá, az aréna olyan területen helyezkedik el, mely a tervek szerint lakott terület lesz, ami a tervezés és a zajvédelem tekintetében költséges követelményeket támaszt.
- (73) Bizonyítást nyert, hogy az állam projekt melletti elkötelezettsége nélkül a projekt nem valósítható meg. A multiaréna közforrásokból történő társfinanszírozása szükséges, mivel az állam hozzájárulása nélkül nem állna rendelkezésre elegendő forrás a multiaréna-projekt finanszírozásához. A fentiek alapján az állami hozzájárulás a szükséges minimumra korlátozódik.
- (74) Bármely esetben, az üzemeltető kiválasztását szolgáló eljárás és a lízingmegállapodás, valamint a fent említett okok biztosítják, hogy teljesülnek a szükségesség és az arányosság feltételei.
- (75) A multiaréna használatát tekintve bizonyítást nyert, hogy megkülönböztetéstől mentesen nyitva áll mindenki előtt, és nem részesít előnyben kiemelt vállalkozásokat. Az aréna multifunkcionális, mindenki előtt nyitott, fogoly ügyszféra nincsen.
- (76) Az új aréna már meglévő arénákat egészít ki további kapacitással, valamint még több, Koppenhágában megrendezhető eseményt tesz lehetővé. A támogatás ezért jól célzott és indokolt.

- (77) A fenti okok bizonyítják, hogy az állam részvétele a multiaréna-projektben szükséges és arányos, és nem vezet a verseny indokolatlan torzulásához, valamint azt is, hogy a támogatás hatásainak lehetséges továbbgyűrűzése az aréna üzemeltetőjére és használóira is összeegyeztethető a belső piaccal.

6. KÖVETKEZTETÉS

- (78) A koppenhágai multiaréna felépítéséhez nyújtott állami hozzájárulás állami támogatásnak minősül az Arena Company tekintetében, továbbá valószínűleg a multiaréna üzemeltetője és használói tekintetében. A multiaréna közforrásokból történő társfinanszírozásáról bebizonyították, hogy az a projekt megvalósítása tekintetében szükséges és arányos, a multiaréna mindenki előtt nem diszkriminatív módon nyitva áll és nem részesítenek előnyben meghatározott vállalkozásokat. A mérlegelési teszt eredménye pozitív.
- (79) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a multiaréna-projekt finanszírozása összeegyeztethető a belső piaccal a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint.
- (80) A Bizottság megjegyzi, hogy Dánia egyetértett azzal, hogy az elfogadandó határozat hiteles nyelve az angol,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Dánia által a koppenhágai multiaréna megvalósításához végrehajtani tervezett intézkedések, nevezetesen a Koppenhága városának 325 millió DKK összegű hozzájárulása, az Elitefacilitetsudvalget 15 millió DKK összegű támogatása, valamint a multiarénának otthont adó földterület 40 éven át tartó díjmentes használatára irányuló jog a belső piaccal összeegyeztethető az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint. Ennek megfelelően az említett intézkedések végrehajtása engedélyezett.

2. cikk

Ennek a határozatnak a címzettje a Dán Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2013. május 15-én.

a Bizottság részéről
Joaquín ALMUNIA
alelnök

ISSN 1977-0731 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-5090 (nyomtatott kiadás)



Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU